

Bouwsteen 9
Eindrapport

Best en Oirschot samen één?

**Inwonersparticipatie bij mogelijke fusie tussen Best en
Oirschot: kansen en zorgen in beeld**

& Van de Laar
Versie: 6 mei 2025
Eindhoven, Best, Oirschot

Inhoud

1. Kansen en zorgen van de samenleving in beeld
2. Rode draden in kansen voor beide gemeenten
3. Rode draden in zorgen van beide gemeenten
4. Wat behouden zou moeten worden

Bijlage A: Enkele materialen

Bijlage B: Bijeenkomst Spoordonk

Bijlage C: Bijeenkomst Best

Bijlage D: Markt Oirschot

Bijlage E. Markt Best

Bijlage F. Bijeenkomst De Beerzen

Bijlage G. Rapport vragenlijst Oirschot

Bijlage H. Rapport vragenlijst Best

1. Kansen en zorgen van de samenleving in beeld

Eerste stap in participatieproces: inwoners denken mee over de toekomst

- De gemeenten Best en Oirschot verkennen gezamenlijk de mogelijkheden van een bestuurlijke fusie. In dit kader is – in lijn met het toetsingscriterium ‘draagvlak’ – aan het einde van de verkenningsfase gestart met een eerste participatieronde.
- Het doel van deze fase is om inwoners de gelegenheid te geven hun eerste indrukken, zorgen en wensen ten aanzien van een mogelijke fusie te delen. In een volgende fase, bij het opstellen van het herindelingsontwerp, volgt een bredere participatieronde waarin het formuleren van de visie op de nieuwe gemeente centraal zal staan.
- De huidige participatie vormt daarmee het startpunt van een breder traject waarin inwoners steeds nadrukkelijker worden betrokken bij het proces. Als de gemeenteraden vóór de zomer van 2025 besluiten om het fusieproces voort te zetten, volgt een intensievere ronde waarin ook onderwerpen als identiteit, dienstverlening en behoud van lokale karakteristieken aan bod komen. De definitieve besluitvorming is voorzien voor begin 2026. Een eventuele nieuwe gemeente kan op zijn vroegst op 1 januari 2028 van start gaan.
- In het kader van deze eerste participatieronde is tussen 13 en 31 maart 2025 een vragenlijst uitgezet onder inwoners van beide gemeenten. In Best is de vragenlijst uitgezet door onderzoeksbureau Ipsos I&O. Van de 1.388 leden van het inwonerspanel vulden 735 panelleden de vragenlijst in – een respons van 53%. Daarnaast hebben 214 inwoners de vragenlijst ingevuld via een open link die door de gemeente is verspreid. In totaal hebben dus 949 inwoners van Best deelgenomen aan het onderzoek.
- In Oirschot vulden 791 inwoners de vragenlijst, uitgezet door het bureau Research2Evolve, in, waarvan 452 via het inwonerspanel en 339 via de open link. De respons laat een spreiding over de gemeente zien, maar het merendeel van de deelnemers (69%) is afkomstig uit de kern Oirschot. Daarnaast is 22% afkomstig uit De Beerzen en 9% uit Spoordonk.
- Naast de online vragenlijst zijn in april meerdere fysieke bijeenkomsten georganiseerd om het gesprek met inwoners te voeren. In Oirschot vonden twee avondbijeenkomsten plaats (7 april in Spoordonk en 17 april in De Beerzen) en stond op 15 april een kraam op de markt in Oirschot. In Best werd een avondbijeenkomst

1. Kansen en zorgen van de samenleving in beeld

georganiseerd op 9 april, aangevuld met een kraam op de markt op 12 april. Tijdens deze momenten is actief met verschillende doelgroepen gesproken over de kansen en zorgen die inwoners ervaren bij een mogelijke fusie en is gereflecteerd op de bevindingen uit het onderzoek.

- De opbrengsten van al deze gesprekken en uitkomsten van het vragenlijstonderzoek zijn verwerkt in deze notitie. De afzonderlijke verslagen van de bijeenkomsten, de rapporten van de onderzoeksbureaus en voorbeelden van de gebruikte materialen zijn als bijlagen toegevoegd.
- In deze notitie zijn alle opbrengsten geclusterd en samengebracht in een aantal rode draden. Daarbij is ook oog voor verschillen tussen Best en Oirschot en wat deze verschillen betekenen voor de verdere uitwerking van het proces. Aan het slot van dit document zijn enkele richtinggevende waarborgen benoemd die bijdragen aan het vertrouwen van inwoners in een zorgvuldig en transparant vervolgproces.

2. Rode draden in kansen voor beide gemeenten

Overeenkomsten in kansen maar ook accenten bij gemeenten

- In zowel Best als Oirschot worden meerdere thema's breed herkend als kansrijk bij een mogelijke fusie. De volgende thema's worden door grote groepen inwoners in beide gemeenten als positief ervaren:

1. Sterkere gemeentelijke organisatie en betere dienstverlening

- Een veelgenoemde kans bij een mogelijke fusie is het versterken van de ambtelijke organisatie. Inwoners van zowel Best als Oirschot geven aan dat een grotere organisatie kan leiden tot meer continuïteit, minder personeelsverloop en minder afhankelijkheid van éénpitters. Deze stabiliteit wordt breed als wenselijk gezien, mede vanwege ervaringen met het wegvallen van personeel of beperkte expertise in de huidige situatie.
- In **Best** wordt deze wens vaak gekoppeld aan herkenbare voorzieningen zoals Bestwijzer: inwoners zien kansen voor verbeterde dienstverlening en betere bereikbaarheid van hulp en ondersteuning, vooral richting de randen van de gemeente. In **Oirschot** leeft de hoop dat een fusie leidt tot een meer robuuste organisatie, die ondersteuning biedt aan sociale cohesie, vrijwilligerswerk en samenwerking in het sociaal domein. Thema's als bereikbare zorg en versterking van bestaande zorgstructuren worden daar nadrukkelijk als kans benoemd.

- Daarnaast wordt genoemd dat een grotere organisatie mogelijk betere mensen kan aantrekken en behouden. Het idee dat 'de organisatie er efficiënter van wordt' is voor veel deelnemers reden om positief te staan tegenover de fusie, mits dit ook daadwerkelijk merkbaar is in de dienstverlening.

2. Sterkere regionale positie

- Inwoners van beide gemeenten zien de fusie als een kans om als gemeente sterker te staan in de regio. Er wordt vaak verwezen naar de positie binnen de Brainportregio, waarbij samenwerking noodzakelijk is om invloed te houden op regionale thema's zoals woningbouw, mobiliteit, economie en duurzaamheid.
- In **Oirschot** komt regelmatig het gevoel naar voren dat je als kleine gemeente weinig invloed hebt. Het idee van 'samen sterker staan' leeft daar sterk, mede om grip te houden op ontwikkelingen in de regio. In beide gemeenten klinkt het argument dat een fusie kan helpen om bestaande invloed te behouden, zeker ten opzichte van grotere partners als Eindhoven of organisaties als ASML.

2. Rode draden in kansen voor beide gemeenten

- Inwoners benoemen ook dat een grotere gemeente mogelijk serieuzer wordt genomen in regionale overleggen en beter in staat is om gezamenlijke opgaven daadwerkelijk te realiseren. Dit gaat dan niet alleen over beleidsmatige invloed, maar ook over concrete verbeteringen op het gebied van bereikbaarheid, voorzieningen en woningbouw.

3. Meer ruimte voor woningbouw

- In beide gemeenten leeft de verwachting dat een fusie meer regie en daadkracht kan brengen in het organiseren van woningbouw. In beide gemeenten geven inwoners aan dat de fusie mogelijk ruimte schept voor meer diversiteit in woningtypen, zoals seniorenwoningen, koopwoningen en sociale huur – mits de verdeling eerlijk gebeurt over het hele gebied, inclusief de kleinere kernen zoals De Beerzen.
- In **Oirschot** benoemen inwoners de fysieke ruimte als belangrijke kans. Er is optimisme over het realiseren van nieuwe wijken die passen bij het dorpse karakter. Een fusie biedt volgens inwoners de mogelijkheid om beter in te spelen op de behoeften van verschillende doelgroepen, wat bijdraagt aan de leefbaarheid en vitaliteit van de kernen. Ook is er behoefte aan goede afspraken met woningcorporaties. In **Best** is

woningbouw vooral een noodzaak: inwoners noemen ruimtegebrek, zorgen over verdichting en vrezes voor overbelasting van voorzieningen.

4. Financiële schaalvoordelen

- De verwachte schaalvoordelen van een fusie worden door inwoners van beide gemeenten benoemd. Er leeft het idee dat een grotere gemeente efficiënter kan aanbesteden, beter gebruik kan maken van schaalgrootte en zo kosten kan besparen op bijvoorbeeld personeel, bestuur, onderhoud, afvalverwerking en groenvoorziening.
- In **Oirschot** wordt dit vooral als een algemene verwachting genoemd. In **Best** geven verschillende deelnemers specifiek aan dat het huidige vermogen van de gemeente op een verstandige manier moet worden ingezet voor de nieuwe gemeente als geheel. Daarbij wordt benadrukt dat deze financiële ruimte ook gebruikt zou moeten worden om de kwaliteit van voorzieningen te verbeteren en woonlasten waar mogelijk te beperken. Hoewel er ook zorgen leven over financiële ongelijkheid, zien inwoners juist kansen in een gezamenlijke, meer robuuste financiële huishouding.

2. Rode draden in kansen voor beide gemeenten

5. Behoud en/of verbetering van leefbaarheid en voorzieningen

- Tot slot zien inwoners concrete kansen om de leefbaarheid te behouden en waar mogelijk te versterken. Daarbij gaat het zowel om voorzieningen als om de kwaliteit van de openbare ruimte.
- In **Oirschot** ligt het accent op het versterken van sociale cohesie, vrijwilligerswerk en zorgstructuren, waarbij juist samenwerking kan bijdragen aan het behoud van het dorpskarakter en de vitaliteit van de kernen. In **Best** wordt vooral benadrukt dat uitbreiding van voorzieningen richting de randen van de gemeente wenselijk is, naast het behouden van bestaande structuren zoals Bestwijzer.
- Ook het behoud van ontmoetingsplekken, groen, sportaccommodaties en speelplekken wordt door inwoners uit beide gemeenten als belangrijk genoemd. De wens om 'voldoende aandacht voor de gewone inwoner' te houden komt duidelijk naar voren: inwoners willen dat de fusie merkbaar bijdraagt aan het versterken van hun directe leefomgeving.

3. Rode draden in zorgen van beide gemeenten

- De belangrijkste zorgen van inwoners worden hieronder weergegeven zoals die in de vragenlijsten en tijdens de bijeenkomsten naar voren kwamen. De zorgen zijn gegroepeerd rond thema's die breed leven.
- 1. Behoud van lokale identiteit en het dorpskarakter**
- Een veelgenoemde zorg betreft het mogelijke verlies van de lokale identiteit. Inwoners van Oirschot en Best hechten sterk aan het eigen karakter en het gemeenschapsgevoel van hun dorpen. Er leeft de vrees dat de vorming van een grotere gemeente leidt tot verstedelijking en tot verlies van herkenbaarheid. Daarbij wordt genoemd dat een grotere schaal kan zorgen voor meer afstand tot het bestuur en voor verminderde bereikbaarheid. Inwoners geven aan dat dit het persoonlijke karakter van de gemeente onder druk kan zetten.
 - Met name in De Beerzen wordt grote waarde gehecht aan het behoud van de eigen identiteit. Sommige inwoners ervaren dat zij qua cultuur en oriëntatie beter passen bij de Kempengemeenten. De gemeenschap in De Beerzen wordt omschreven als hecht en betrokken; inwoners kennen elkaar goed en zetten zich actief in voor hun leefomgeving. Die sociale samenhang en kleinschaligheid willen zij graag behouden.
- Tegelijkertijd wordt erkend dat sommige tradities vooral in stand worden gehouden uit nostalgie, en niet altijd toekomstbestendig zijn. Dit maakt dat er enerzijds veel waardering is voor behoud, maar anderzijds ook ruimte wordt gezien voor verandering.
 - Ook wordt vanuit Oirschot – in het bijzonder vanuit De Beerzen – de verwachting uitgesproken dat de kwaliteit van de dienstverlening (zoals bereikbaarheid van de gemeente en afhandeling van meldingen) zal verslechteren als gevolg van een fusie. Opvallend is bovendien dat met name de leeftijdsgroep 25 tot 39 jaar in Oirschot zich zorgen maakt over het verlies van het unieke karakter van hun woonplaats.
 - In Best worden daarnaast zorgen geuit over de vraag of de inwoners van beide gemeenten wel voldoende op elkaar aansluiten wat betreft cultuur, waarden en oriëntatie.
- 2. Toegankelijkheid van dienstverlening**
- Inwoners maken zich zorgen over het verdwijnen van gemeenteloketten, langere wachttijden en een grotere afstand tot de gemeente als gevolg van een fusie. Met name ouderen en inwoners met beperkte digitale vaardigheden geven aan zich

3. Rode draden in zorgen van beide gemeenten

zorgen te maken over de bereikbaarheid van de gemeente. Deze zorgen komen nadrukkelijker naar voren onder oudere inwoners in Oirschot, waar ook aandacht wordt gevraagd voor laagdrempelige, persoonlijke hulpverlening. Ook in De Beerzen leven er zorgen over een eerlijke verdeling van voorzieningen. Na de vorige herindeling ervaren inwoners van De Beerzen dat zij er qua aandacht en voorzieningen minder goed vanaf kwamen. In Best leeft deze zorg minder sterk, al wordt daar wel de nadruk gelegd op het behoud van bestaande voorzieningen zoals Bestwijzer.

3. Oneerlijke verdeling van invloed

- Er zijn zorgen over de machtsverhouding tussen Best en Oirschot. Oirschotse inwoners vrezen ondergesneeuwd te raken, terwijl inwoners van Best kritisch zijn over eventuele lastenverzwaring. Vragen als: "Wie bepaalt straks waar het geld naartoe gaat?" komen regelmatig terug.

4. Financiële onzekerheid

- In Best leeft de zorg dat de fusie leidt tot hogere lasten of dat het gemeentelijk vermogen wordt ingezet voor doelen die inwoners zelf minder belangrijk vinden.

Ook leeft onzekerheid over hoe geld wordt verdeeld tussen kernen. In Oirschot leeft de vrees dat kosten van voorzieningen stijgen of ongelijk verdeeld worden.

5. Groene ruimte en woningbouw

- Inwoners van Best maken zich zorgen over het verlies van landschap of het 'volbouwen' van de gemeente. In Oirschot leeft de zorg dat er onevenredig gebouwd gaat worden vanuit het idee dat Oirschot meer ruimte heeft. Er is vrees voor verstedelijking of een log ambtelijk apparaat dat onvoldoende rekening houdt met het dorpse karakter van de gemeenten.

6. Communicatie en informatiebehoefte

- Inwoners willen duidelijkheid en heldere communicatie. In beide gemeenten wordt genoemd dat er behoefte is aan transparantie over de vervolgstappen. Zowel tijdens bijeenkomsten als in open antwoorden komt naar voren dat inwoners behoefte hebben aan duidelijke communicatie over het proces, de besluitvorming en de gevolgen. Ook is er behoefte aan terugkoppeling over wat er met alle input wordt gedaan.

4. Wat behouden zou moeten worden

Op basis van de vragenlijsten en gesprekken zijn de volgende elementen het vaakst genoemd als belangrijk om te behouden:

- 1. Dorpskarakter en lokale identiteit:** inwoners vinden het van essentieel belang dat hun woonplaats herkenbaar blijft. Er is waardering voor kleinschaligheid, gemeenschapszin, lokale tradities en de eigen sfeer van de dorpen. Veel inwoners benoemen dat dit niet verloren mag gaan in een grotere gemeente.
- 2. Persoonlijke en toegankelijke dienstverlening:** loketten dichtbij huis, medewerkers die inwoners kennen, korte lijnen en heldere communicatie worden door de inwoners van beide gemeenten belangrijk gevonden. In Best wordt daarbij specifiek de wens geuit om voorzieningen zoals Bestwijzer te behouden. In Oirschot klinkt de behoefte aan vertrouwde gezichten en duidelijkheid over wie waarvoor verantwoordelijk is.
- 3. Verenigingen, sociale netwerken en ontmoetingsplekken:** sportverenigingen, culturele instellingen, dorpshuizen en informele netwerken worden door inwoners als onmisbaar gezien voor de leefbaarheid. In beide gemeenten is dit een sterk

bindmiddel tussen inwoners. Zowel jongeren als ouderen noemen het belang van plekken waar ontmoeting mogelijk is en waar vrijwilligerswerk en zorginitiatieven kunnen bloeien.

- Andere vaak genoemde punten zijn: bereikbare zorg (zoals het Huis van Gezondheid in Oirschot), behoud van culturele plekken (zoals het Tejaterke), kleinschalige groenbeheer, vertrouwde communicatiekanalen en het behoud van identiteit op schoolniveau (zoals dorpscholen).

& Van de Laar. Organisatieadviesbureau met denkers én doeners voor de publieke sector.

Resultaatgericht, betrokken en met energie. Zo maken wij impact op maatschappelijke opgaven, bestuurlijke ambities en organisatorische uitdagingen. In de rol van adviseur, onderzoeker, procesbegeleider of door tijdelijk in uw organisatie te stappen, brengen wij beweging. Zo dragen onze ervaren adviseurs en jonge talenten bij aan een weerbare en wendbare publieke sector.

Wij kraken onze hersens op complexe vragen. Daarbij zijn we scherp in onze analyses. En bieden we concreet handelingsperspectief in onze advisering. We steken ook graag onze handen uit de mouwen om samen met u resultaat te boeken.

Dat doen we bijvoorbeeld door het ontwerpen van passende organisatiestructuren en sturingsconcepten. Door het versterken van leiderschap en het werken aan gewenst gedrag van medewerkers.

& Van de Laar is in vriendschap verbonden met GNGMKRS, ons label voor interim-bemiddeling, executive search & werving en selectie.

& Van de Laar B.V.

Emmasingel 29-11
5611 AZ Eindhoven

Isaac Titsinghkaade 4a
1018 CA Amsterdam

info@en-vdl.nl
085 – 747 06 18

en-vandelaar.nl

Lid van de Raad van Organisatieadviesbureaus (ROA).

Wij helpen bij het verkennen van toekomstscenario's voor publieke organisaties. En we begeleiden processen om organisaties te vitaliseren. Samenwerking of fusie tot stand brengen? Wij helpen bij de vorming, evaluatie en doorontwikkeling. Wij doen kwalitatief en kwantitatief onderzoek naar de effecten van beleid en naar de sterke en verbeterpunten in organisaties en samenwerkingsverbanden.

Onze passie om direct maatschappelijk impact te maken zetten wij in binnen het sociaal domein. Onder andere door het 'vertalen' van de Hervormingsagenda Jeugd. Ook helpen wij bij de realisatie van de transities op het gebied van klimaat en energie.

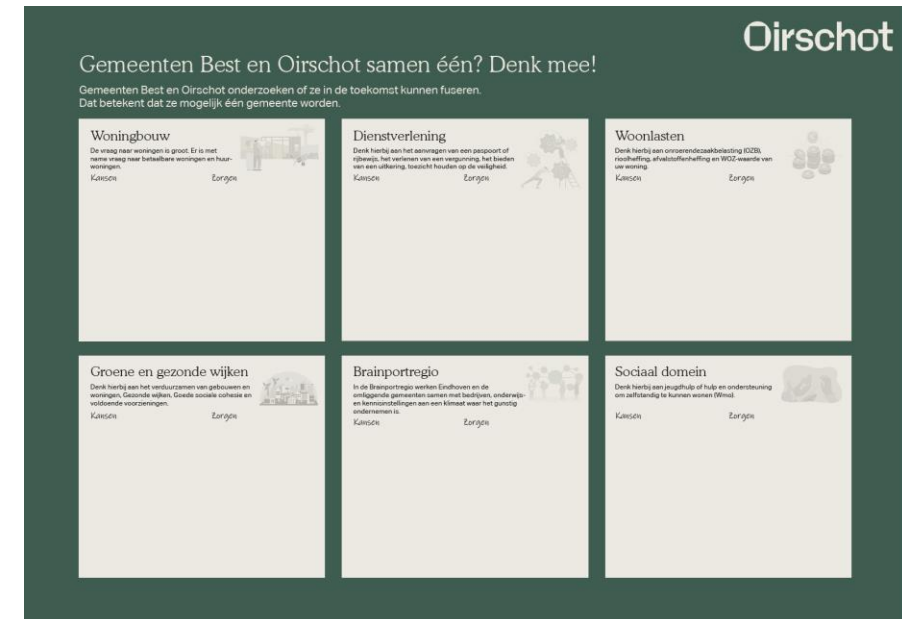
Staat uw vraagstuk er niet tussen? Verras ons. Wij laten ons graag uitdagen op andere thema's in het publieke domein!

Bijlage A: Enkele materialen

De gemeenten Best en Oirschot onderzoeken of zij in de toekomst kunnen fuseren. De aanleiding hiervoor is dat beide gemeenten voor grote opgaven staan, bijvoorbeeld op het gebied van wonen, zorg, mobiliteit en duurzaamheid. De verwachting is dat de vorming van één gemeente met circa 50.000 inwoners kan bijdragen aan het versterken van de bestuurskracht en het beter kunnen oppakken van deze opgaven.

Omdat het bij zo'n mogelijke fusie niet alleen gaat over bestuurlijke keuzes, maar juist ook over wat dit betekent voor inwoners, is ervoor gekozen om tijdens deze verkenningsfase ook actief het gesprek aan te gaan met inwoners van beide gemeenten. In totaal zijn hiervoor drie participatieavonden georganiseerd, één in Best en twee in Oirschot (één in de kern Spoordonk; één in de kern De Beerzen). Daarnaast zijn gesprekken gevoerd op de weekmarkt in beide gemeenten.

Tijdens deze bijeenkomsten en marktgesprekken hebben inwoners hun zorgen, ideeën, kansen en wensen kunnen delen over wat zij belangrijk vinden bij een mogelijke fusie. Hiervoor zijn verschillende gespreksvormen en werkvormen ingezet, zoals gesprekskaarten en themaborden. Enkele voorbeelden van deze materialen zijn hieronder weergegeven.

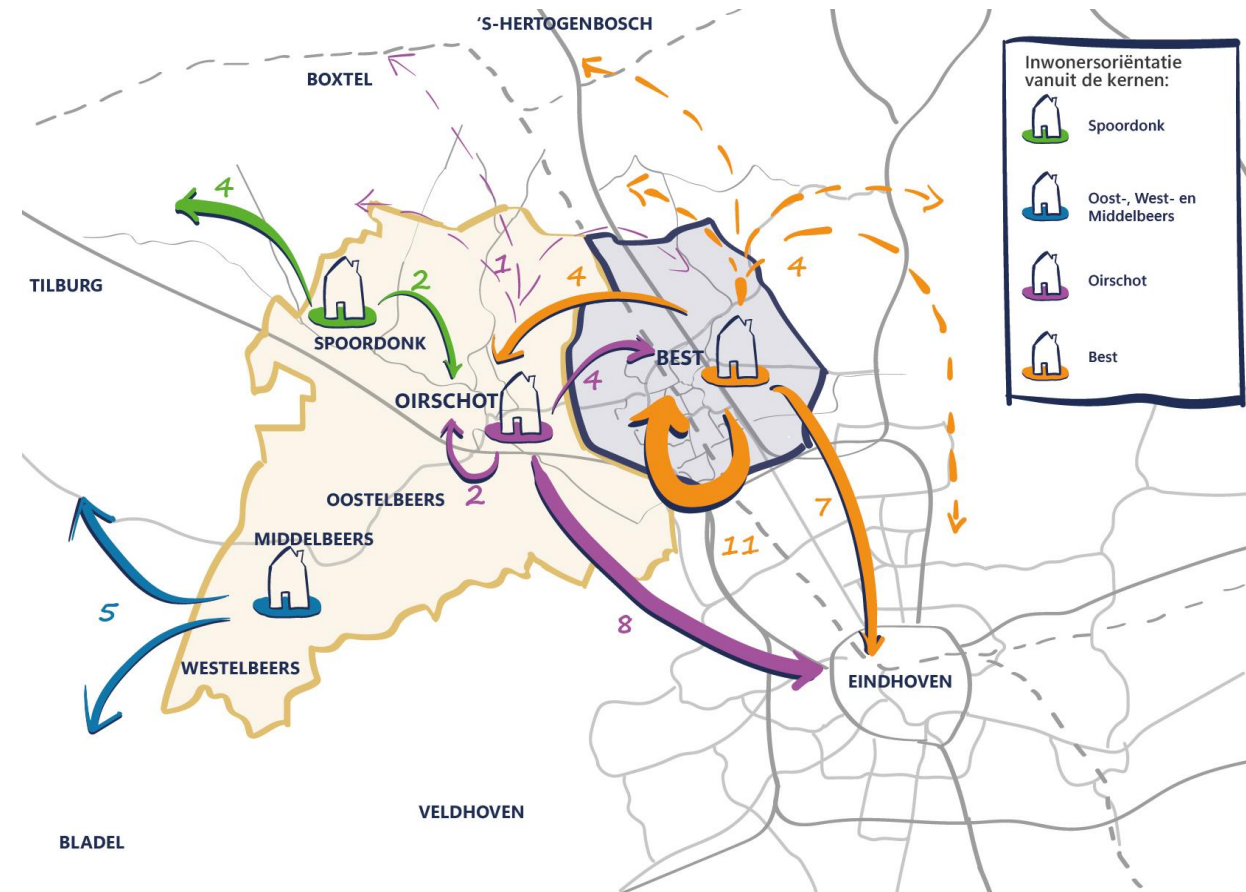
Bijlage A: Inwonersoriëntatie

Tijdens de bijeenkomst hebben inwoners de mogelijkheid gekregen om op een kaartje aan te geven waar zij naartoe gaan voor hun dagelijkse activiteiten. In bouwsteen 6 is deze kaart ook teruggekomen en ingevuld op basis van CBS- data. In beide gemeenten is deze kaart in totaal 26 keer ingevuld. Op de kaartjes is met een huisje aangegeven waar inwoners wonen (in Oirschot is onderscheid gemaakt tussen de verschillende kernen), en met kleuren aangegeven in welke richting zij zich het meest oriënteren. Er is gevraagd naar oriëntatie op werk, school, natuur, winkelen, boodschappen, sport, zorg, cultuur en recreatie.

In de kaart hiernaast is weergegeven waar inwoners voor deze activiteiten het vaakst naartoe gaan. Er is geen onderscheid gemaakt per afzonderlijke activiteit. De getallen in de kaart geven aan hoeveel inwoners een bepaalde richting hebben aangegeven. De stippelijnen geven aan dat inwoners uit die woonplaats een brede oriëntatie hebben en niet specifiek naar één gebied trekken.

Uit de resultaten blijkt dat inwoners van Best zich voornamelijk oriënteren op Best zelf, Oirschot en Eindhoven. In Oirschot verschilt de oriëntatie per kern. Inwoners uit de kern Oirschot richten zich vooral op Oirschot, Best en Eindhoven. Inwoners uit Spoordonk oriënteren zich vaker richting Tilburg of de kern Oirschot voor hun activiteiten.

Daarnaast blijkt dat inwoners van De Beerzen (Middelbeers, Oostelbeers en Westelbeers) zich vooral richten op Tilburg en de Kempengemeenten.

Bijlage B. Bijeenkomst Spoordonk (1/3)

Opbrengsten participatieavond 7 april 2025

Datum: 7 april 2025.

Locatie: Dorpshuis Hart van Spoordonk, Oirschot

Opkomst: circa. 15 deelnemers en enkele raadsleden als toehoorder

Algemene beelden en opmerkingen

Tijdens de avond werd breed gedeeld dat het essentieel is om de betrokkenheid van inwoners en de kennis van de kernen goed te benutten in het verdere proces. Inwoners vragen zich af hoe de samenleving hierin wordt meegenomen en hoe het vertrouwen behouden blijft. Daarbij leeft de vraag wat precies het nut en de noodzaak van een fusie is, en of dit voldoende duidelijk wordt uitgelegd.

Zorgen worden uitgesproken over het mogelijk vergroten van de afstand tussen inwoners en bestuurders, zeker als bestuurders straks niet meer uit alle dorpen komen, zoals nu bijvoorbeeld wel het geval is met een wethouder uit de Beerzen. De betrokkenheid van het bestuur bij de lokale samenleving mag hierdoor niet afnemen. Ook speelt de vraag hoe het straks zit met de zichtbaarheid van het bestuur en of de voeling met de samenleving behouden blijft.

Het behouden van de identiteit van de kernen wordt als zeer belangrijk gezien, evenals het behoud van lokale voorzieningen, zoals de bibliotheek. Er leven vragen over de toekomst van lokale politieke partijen: hoe ziet het politieke landschap er straks uit, blijft er voldoende lokale vertegenwoordiging? Ook het traject rond een eventuele nieuwe gemeentenaam wordt als belangrijk punt genoemd.

Inwoners ervaren dat het nog onvoldoende duidelijk is wat er concreet verandert bij een fusie. Er wordt gevraagd naar goede voorbeelden uit de regio en de vraag gesteld of een fusie daadwerkelijk meerwaarde oplevert.

Kansen worden gezien in het bieden van meer van meer ondersteuning vanuit de gemeente voor lokale evenementen, het versterken van dorpsraden als brug tussen inwoners en gemeente, en het vergroten van aandacht en steun voor verenigingen en vrijwilligers. Een nieuwe organisatie kan volgens deelnemers kansen bieden voor snellere procedures, betere handhaving, meer sociale cohesie en kundigere raadsleden. Transparantie en een goed ingericht proces worden daarbij als randvoorwaarde genoemd om vertrouwen te behouden.

Bijlage B. Bijeenkomst Spoordonk (2/3)

Woningbouw

Inwoners zien woningbouw als een belangrijk thema waarin een grotere gemeente kansen kan bieden, bijvoorbeeld door betere samenwerking en realisatiekracht.

Tegelijkertijd leven er zorgen over de gevolgen voor wachtlijsten en sociale samenhang in de kleine kernen. Er wordt gevraagd of er straks nog voldoende aandacht is voor de lokale kennis en voor de signalen uit de samenleving over woningbehoefte. Daarnaast speelt de angst dat Best wordt volgebouwd en dat Oirschot de klappen opvangt ten koste van het groene landschap.

Dienstverlening

Inwoners zien kansen om de dienstverlening dichterbij de mensen te organiseren, bijvoorbeeld via wijkloketten voor inwoners, verenigingen en ondernemers. Er is brede steun voor het idee dat een fusie kan bijdragen aan kennisdeling, versterking van leefbaarheidsnetwerken en meer participatie. Daarbij wordt opgemerkt dat het serieus oppakken van participatie een belangrijke stap is om vertrouwen in het proces en in de gemeente te verbeteren.

Tegelijkertijd worden zorgen uitgesproken over de bereikbaarheid van het gemeentehuis en over de toegankelijkheid van de dienstverlening. Specifiek wordt genoemd dat Oirschot qua vertegenwoordiging mogelijk minder zwaar weegt dan Best, vanwege de grootteverschillen. Er leeft twijfel of schaalvergroting daadwerkelijk tot betere dienstverlening leidt. Ook is er zorg of inwoners voldoende zicht houden op het bestuur, zowel letterlijk als figuurlijk. De positie van kleinere kernen, zoals Spoordonk, wordt hierbij nadrukkelijk genoemd: blijven deze kernen voldoende in beeld? Waar straks het gemeentehuis komt en hoe aandacht voor de kernen geborgd blijft, zijn belangrijke vragen.

Financiën en woonlasten

Op het gebied van financiën wordt als kans genoemd dat kosten mogelijk gelijk getrokken kunnen worden. Tegelijkertijd leeft de zorg dat woonlasten voor met name jongeren onbetaalbaar worden, mede onder druk van de woningmarkt en de economische dynamiek in de regio.

Bijlage B. Bijeenkomst Spoordonk (3/3)

Groene en gezonde wijken

Rondom de leefomgeving benoemen inwoners zorgen over de voortgang van bestaande plannen, zoals het Centrumplan. Specifiek wordt genoemd dat sportaccommodaties en andere faciliteiten in de kleinere kernen mogelijk onder druk komen te staan. Het behouden van ontmoetingsplekken in de buurten wordt als essentieel gezien voor de leefbaarheid en sociale cohesie. Als kans wordt gezien dat een grotere gemeente meer mankracht kan inzetten voor de aanpak van het centrum en voor het vergroten van de mobiliteit en leefbaarheid.

Brainportregio & Economie

Inwoners zien kansen in een sterkere positie binnen de Brainportregio, met meer ondernemers en een krachtiger stem in regionale overleggen. Tegelijkertijd klinkt er scepsis: ontstaat er met de fusie daadwerkelijk meer slagkracht, of worden Best en Oirschot juist overvleugeld door Eindhoven en ASML? Zorgen worden uitgesproken over het risico dat woningen duurder worden, waardoor vooral jongeren moeite krijgen om in de eigen gemeente te blijven wonen en de binding met de regio verzwakt.

Sociaal domein & Samenleving

Op het gebied van zorg en welzijn zien inwoners kansen in het versnellen van samenwerkingen, bijvoorbeeld met de Lev-groep, en het realiseren van meer uniformiteit en gelijke ondersteuning voor alle inwoners. Een bredere populatie kan volgens sommigen de gemeente aantrekkelijker maken voor aanbieders van zorg en welzijn.

Tegelijkertijd klinkt de zorg dat hulp steeds verder weg georganiseerd wordt en dat juist de specifieke behoeften binnen kleinere dorpen hierdoor uit beeld kunnen raken. De vraag wordt gesteld of bij een grotere populatie de juiste zorgen en signalen nog wel voldoende worden opgepikt.

Bijlage C. Bijeenkomst Best (1/5)

Opbrengsten participatieavond 9 april 2025

Datum: 9 april 2025

Locatie: Prinsenhof, Best

Opkomst: circa. 25 deelnemers en enkele raadsleden als toehoorder

Algemene beelden en opmerkingen

Bij aankomst van de bijeenkomst zijn door inwoners enkele vragen gesteld. Deze opgehaalde vragen zijn:

- Nut en noodzaak?
 - Wat is de winst van een fusie
 - Is het noodzaak of luxe
 - Wat schieten de inwoners & bedrijven ermee op?
 - Wat zijn de 10 voordelen?
 - Wat zijn de 10 nadelen
- Waarom Oirschot?
 - Zijn ook andere gemeente onderzocht?
- Tijdspad & Participatie
 - Hoe ziet het tijdspad eruit
 - Wanneer kunnen inwoners meedenken
 - Hoe kunnen inwoners meedenken
 - Welke invloed hebben inwoners
- Wat betekent een fusie praktisch?
 - Wat merk ik als inwoner ervan?
 - Gaat het beleid veranderen?
- Wat kosten een fusie
 - Geld
 - Capaciteit

Bijlage C. Bijeenkomst Best (2/5)

Algemene beelden en opmerkingen

Inwoners zien de mogelijkheid om te leren van eerdere fusies, zoals die in Meierijstad, en om te profiteren van schaalvoordelen. Tegelijkertijd is er veel onzekerheid over hoe de overgangsfase wordt ingericht. Inwoners vragen om duidelijke communicatie, begrijpelijke taal en concrete informatie over waar welke zaken geregeld worden. Ook leven er vragen over dubbele voorzieningen: wat blijft, wat verdwijnt? Een veelgehoorde wens is om voorafgaand aan bijeenkomsten beter te informeren en na afloop terug te koppelen wat er met de input gebeurt.

Tijdens de avond is meerdere keren benoemd dat de bijeenkomst bij veel inwoners niet bekend of pas later bekend was. Er is behoefte aan meer transparantie over het vervolgproces en de besluitvorming. Deelnemers geven aan dat het belangrijk is dat hun inbreng zichtbaar wordt meegenomen in de verdere stappen. Ook wordt het proces als complex ervaren, waardoor er een sterke behoefte is aan begrijpelijke, toegankelijke communicatie over het onderwerp en het vervolg.

Woningbouw

Inwoners zien kansen in een fusie als het gaat om het creëren van meer ruimte voor woningbouw, vooral in Oirschot. Daarbij worden verschillende doelgroepen genoemd, zoals jongeren, arbeidsmigranten en asielzoekers. De gunstige ligging van de gemeenten voor de ontwikkeling van nieuwe woonwijken wordt als een pluspunt gezien, mits daarbij aandacht blijft voor het behoud van de kwaliteit van de bestaande wijken.

Zowel in Best als Oirschot wordt nadrukkelijk het belang onderstreept van het beschermen van het groene landschap en het karakteristieke dorpsbeeld. Inwoners geven aan dat woningbouwopgaven niet ten koste mogen gaan van het open landschap, de groene zones en de herkenbare schaal en sfeer van de dorpen. Dit vraagt volgens hen om zorgvuldige keuzes in waar en hoe gebouwd wordt.

Tegelijkertijd leven er zorgen over de bereidheid van Oirschot om daadwerkelijk in gelijke mate bij te dragen aan de woningbouwopgave als Best. Inwoners vrezen voor een scheve verdeling waarbij vooral Best de grootste bouwopgave op zich neemt, terwijl Oirschot mogelijk terughoudender is. Het belang van een evenwichtige en eerlijke verdeling wordt daarom expliciet benoemd. Breder klinkt de oproep om een integrale visie op het woningbeleid op te stellen, waarin niet alleen wordt gekeken naar aantallen en locaties, maar ook naar de inzet van verschillende gronden en de ruimtelijke keuzes die daarbij gemaakt worden.

Bijlage C. Bijeenkomst Best (3/5)

Dienstverlening

Inwoners zien kansen in het verbeteren van de organisatie van de gemeentelijke dienstverlening bij een mogelijke fusie. Er wordt verwacht dat een grotere gemeente minder afhankelijk is van éénpitters, dat er meer continuïteit in de bezetting ontstaat en dat processen efficiënter kunnen worden ingericht. Het verminderen van personeelsverloop en het versterken van de ambtelijke capaciteit worden hierbij als belangrijke voordelen genoemd.

Tegelijkertijd leeft onder inwoners ook de zorg dat de werkdruk juist hoger kan worden en de doorlooptijden voor inwoners verder oplopen. Er wordt opgemerkt dat het aantal medewerkers niet verdubbelt als de gemeenten samenvoegen, terwijl het werkgebied en het aantal inwoners wel groter worden. Hierdoor vrezen sommigen dat de dienstverlening per saldo niet verbetert, maar juist kan verslechteren – niet alleen in de overgangsfase, maar ook structureel.

Inwoners spreken daarnaast hun zorg uit dat de dienstverlening onpersoonlijker wordt en dat de afstand tussen inwoners en gemeente groter zal worden. Onzekerheid over de toekomstige locatie van het gemeentehuis of de loketten speelt hierin een belangrijke rol.

Inwoners spreken de wens uit dat bestaande voorzieningen, zoals Bestwijzer, behouden blijven. Er worden zorgen uitgesproken over langere wachttijden door de grotere schaal en over de bereikbaarheid van hulp tijdens de overgangsfase.

Ook op het vlak van politieke vertegenwoordiging klinken zorgen. Inwoners vragen zich af of straks alle kernen van Oirschot en alle wijken van Best wel voldoende zichtbaar en evenwichtig vertegenwoordigd zullen zijn in de nieuwe gemeenteraad. Met name de kleinere dorpen en randwijken worden hierbij als kwetsbaar genoemd.

Financiën & Woonlasten

Op financieel gebied verwachten inwoners dat een fusie kan leiden tot lagere woonlasten, onder andere door efficiëntere aanbesteding en kostenbesparing op bijvoorbeeld afval- en milieubeheer. Het inzetten van het vermogen van Best voor inwoners wordt hierbij als kans gezien. Daartegenover staat de onzekerheid over hoe financiële middelen verdeeld zullen worden tussen Best en Oirschot. Veel inwoners vragen zich af wat een fusie concreet betekent voor hun eigen woonlasten.

Bijlage C. Bijeenkomst Best (4/5)

Groene en gezonde wijken

Inwoners zien mogelijkheden voor beter groenonderhoud en goede speelvoorzieningen binnen een grotere gemeente. Ook het behoud en de benutting van groene stroken tussen de dorpen worden als belangrijk benoemd. Ook rondom sportvoorzieningen worden kansen en zorgen gedeeld. Aan de ene kant zien inwoners mogelijkheden om sportvoorzieningen te versterken door deze (deels) te centraliseren. Daarbij wordt wel nadrukkelijk benoemd dat centrale sportvoorzieningen goed bereikbaar moeten zijn voor alle kernen en wijken. Goede verbindingen en toegankelijkheid zijn volgens de deelnemers randvoorwaarden voor succes.

Aan de andere kant leeft sterk de wens om sporten ook dichtbij huis mogelijk te houden, in de eigen wijk of het eigen dorp. Inwoners benadrukken dat laagdrempelige sportvoorzieningen in de buurt bijdragen aan leefbaarheid, sociale ontmoeting en gezondheid. Er is dan ook zorg dat deze lokale sportmogelijkheden verloren gaan als te veel wordt ingezet op centralisatie.

Tegelijkertijd leven er zorgen over het behoud van het dorpskarakter van de wijken. Er is angst dat woningbouw ten koste zal gaan van het landschap en de groene ruimte.

Brainportregio & Economie

Inwoners benoemen de kans om als gefuseerde gemeente samen een sterkere positie in de Brainportregio te hebben en beter tegenwicht te kunnen bieden aan de invloed van Eindhoven en ASML. Zij verwachten dat dit kan bijdragen aan meer werkgelegenheid en economische diversificatie. Tegelijkertijd is er zorg dat ASML en Eindhoven al veel invloed hebben en dat de nieuwe gemeente onvoldoende zeggenschap houdt. Ook wordt gevreesd dat er te veel 'buitenstaanders' komen wonen, wat de lokale betrokkenheid kan ondermijnen.

Sociaal domein & Samenleving

De fusie biedt volgens deelnemers kansen om aantrekkelijker te worden voor zorgverleners, zoals huisartsen, en om de ondersteuning voor inwoners te verbeteren. Er is ook hoop dat sociale ontmoeting en initiatieven als een 'huis van gezondheid' gestimuleerd worden. Tegelijkertijd worden zorgen uitgesproken over de bereikbaarheid van zorgvoorzieningen, met speciale aandacht voor ouderenproblematiek in Oirschot. Daarnaast wordt aangegeven dat niet iedereen over voldoende digitale vaardigheden beschikt en dat daar rekening mee moet worden gehouden. Belangrijk is volgens de aanwezigen dat bestaande netwerken, vrijwilligersinitiatieven en informele hulp behouden blijven en niet verloren gaan door een schaalvergroting.

Bijlage C. Bijeenkomst Best (5/5)

Cultuur & Identiteit

Inwoners zien kansen om sport- en cultuurverenigingen te bundelen en samen sterkere culturele voorzieningen te realiseren. Daarbij wordt benadrukt dat het behouden van de lokale identiteit essentieel is. Er leeft een duidelijke wens om niet 'te stads' te worden en het dorpskarakter van zowel Best als Oirschot te respecteren. Specifieke plekken zoals Tejaterke, Bestwijzer en sportclubs worden genoemd als belangrijke voorzieningen die behouden moeten blijven.

Verkeer & Openbaar Vervoer

Inwoners zien mogelijkheden voor betere verbindingen tussen de kernen en een sterkere positie in regionale overleggen over openbaar vervoer. Tegelijkertijd worden zorgen uitgesproken over de huidige bereikbaarheid, waarbij de snelweg tussen Son en Breugel als een belemmering wordt ervaren. Het ontbreken van concrete plannen voor de bereikbaarheid na een eventuele fusie roept vragen op.

Bijlage D. Markt Best (1/3)

Opbrengsten marktbijsamenkomst 12 april 2025

Datum: 12 april 2025

Locatie: Weekmarkt, Best

Opkomst: Ongeveer 55 mensen gesproken

Wat inwoners op de markt zien als mogelijke kansen van de fusie

Meer slagkracht in de regio: samen staan we sterker

De meest genoemde kans is een betere positie in de regio als Best en Oirschot fuseren. Zowel op bestuurlijk en economisch als op organisatorisch gebied benoemen inwoners dat zij de samenwerking zien als dé manier om sterker te staan in de regio en gemeenteverstijgende opgaven kunnen effectiever worden aangepakt. Veel mensen zien dat Best tegen haar grenzen aanloopt bij het oplossen van complexe maatschappelijke opgaven. Door de krachten te bundelen kunnen de gemeenten betekenen, zowel lokaal als richting de provincie en de Brainportregio. Hierbij worden de fysieke schaalvoordelen genoemd, maar ook gezamenlijke lobbykracht, menskracht, kennis en bestuurlijke invloed.

Meer kwaliteit en efficiëntie in het bestuur en de ambtelijke organisatie

De meeste inwoners hebben er vertrouwen in dat een fusie leidt tot een professionelere en

stabielere ambtelijke organisatie. Er wordt vaak genoemd dat ambtenaren elkaar kunnen versterken (kennisdeling), dat specialistische functies beter kunnen worden ingevuld en de organisatie als geheel beter gaat functioneren. Door schaalvergroting wordt de gemeente mogelijk ook minder afhankelijk van externe inhuur en ontstaat een robuustere interne organisatie.

Behoud van de dorpse identiteit door samenwerking met Oirschot (in plaats van grotere steden in de regio)

Deze kans is zowel inhoudelijk als emotioneel sterk aanwezig. Veel mensen noemen expliciet dat ze niet met Eindhoven zouden willen fuseren. Ze zijn bang voor schaalvergroting, bureaucrativering en verlies van dorps karakter. De samenwerking met Oirschot voelt voor veel inwoners natuurlijker aan: beide gemeenten hebben een eigen identiteit, maar delen ook waarden als kleinschaligheid en gemeenschapszin. Door te kiezen voor Oirschot wordt 'opgeslokt worden door Eindhoven' voorkomen. Er blijft meer ruimte voor lokale keuzes, korte lijnen en betrokkenheid. Een aantal mensen noemt de fusie met Oirschot de enige manier om zelfstandigheid te borgen.

Mogelijkheden voor woningbouw, vooral voor starters

Veel mensen benoemen de krapte op de woningmarkt. Ze zien de samenwerking als een kans om gezamenlijke woningbouwlocaties aan te wijzen en plannen af te stemmen. Er

Bijlage D. Markt Best (2/3)

komt meer ruimte, meer schaalvoordeel en betere spreiding van woningtypen, waardoor starters en kwetsbare groepen meer kans krijgen op een woning. Door als gemeente samen te werken, ontstaat er meer grond en een breder aanbod.

Wat inwoners op de markt aan zorgen hebben ten aanzien van een fusie

Dienstverlening komt mogelijk op afstand te staan

De meest uitgesproken zorg is dat de dienstverlening letterlijk en figuurlijk verder van de inwoner af komt te staan. Vooral ouderen of mensen die minder digitaal vaardig zijn, zijn hierin kwetsbaar. Er heerst onzekerheid over de mogelijke plek van een nieuw gemeentehuis. Ook wordt genoemd dat de fysieke nabijheid van dienstverlening belangrijk is voor het gevoel van toegankelijkheid en verbondenheid met het bestuur. Als dat wegvalt, ontstaat meer afstand.

Verlies van lokale identiteit en het 'ons-kent-ons' gevoel

Waar inwoners enerzijds kansen zien wat betreft het behoud van het dorpse karakter van de gemeente door samen te gaan met Oirschot in plaats van met een grotere gemeente als Eindhoven, wordt anderzijds het verdwijnen van de unieke identiteit van de gemeente als zorg genoemd. Inwoners zijn trots op hun lokale karakter en vrezen dat dit verwatert of ondergeschikt raakt aan een 'nieuwe' gemeente die geen van beide echt vertegenwoordigt.

Best wordt gezien als meer stedelijk, Oirschot als meer dorps. Beide zijn verschillend, maar waardevol. Mensen willen dat verschil behouden en vrezen een 'eenheidsworst' of een sfeer die niet meer past. Ook leeft de vraag of inwoners van beide gemeenten zich met elkaar kunnen identificeren: "Een Bestenaar zal zich nooit een Oirschottenaar voelen".

Onzekerheid over de concrete gevolgen van de fusie

Veel mensen voelen zich onvoldoende geïnformeerd of betrokken bij de fusie. Inwoners willen weten: wat betekent dit voor mij? Waar kan ik straks terecht? Wat zijn de gevolgen voor de lokale politiek? Hoe worden verschillen in voorzieningen rechtgetrokken? Zonder helderheid over deze zaken groeit het gevoel dat het een bestuurlijke top-down-operatie is waarin inwoners weinig invloed hebben.

Financiële ongelijkheid

Inwoners van Best vrezen dat zij moeten opdraaien voor mogelijke tekorten of achterstanden in Oirschot: er is behoefte aan meer inzicht in de financiële consequenties van de fusie. Ook is er zorg over lokale lasten (zoals de OZB) en subsidieregelingen. Best heeft volgens inwoners financieel meer armslag dan Oirschot. Inwoners willen niet 'betalen voor andermans problemen', zeker als de baten niet evenredig terugkomen.

Bijlage D. Markt Best (3/3)

Verlies van groen, volbouwen van buitengebied, ruimtelijke druk

De angst dat het buitengebied tussen Best en Oirschot wordt volgebouwd, komt vaak terug. Inwoners willen juist het open landschap behouden. Ook is er zorg dat de invloed van ASML leidt tot een ongewenste prijsopdrijving of stedelijke druk. Groen en open ruimte zijn belangrijke elementen voor de leefbaarheid. Mensen willen dat dit behouden blijft.

Het globale beeld

Er zijn brede kansen te benoemen in de mogelijke fusie tussen Best en Oirschot. Veel inwoners zien dat beide gemeenten afzonderlijk steeds vaker tegen hun grenzen aanlopen. Door samen te werken ontstaat meer slagkracht op regionaal niveau, bijvoorbeeld richting de provincie of in de Brainportregio. Ook zien mensen kansen om de bestuurlijke en ambtelijke organisatie te versterken. Men verwacht meer professionaliteit, betere dienstverlening en efficiënter werken, met gedeelde kosten en inzet van personeel. Daarnaast worden kansen genoemd als meer ruimte voor woningbouw, betere spreiding van voorzieningen en mogelijkheden om maatschappelijke vraagstukken gezamenlijk op te pakken. De samenwerking wordt gezien als een manier om de zelfstandigheid te behouden, zonder opgeslokt te worden door een grote stad als Eindhoven. Oirschot voelt daarbij als

een meer natuurlijke en gelijkwaardige partner. Veel mensen noemen dat ze liever fuseren met een dorp dat dezelfde schaal en waarden deelt, dan met een stad waar ze zich niet in herkennen of mee identificeren.

Tegelijkertijd leven er zorgen. De meest terugkerende zorg is dat dienstverlening minder toegankelijk wordt, vooral voor ouderen en kwetsbare groepen. Men vreest dat fysieke loketten verdwijnen of op afstand komen te staan. Ook leeft er een sterke zorg over het verlies van de dorpse identiteit en de lokale cultuur. De unieke sfeer in Best moet behouden blijven, vinden veel inwoners. Verder is er onduidelijkheid over de concrete uitvoering van de fusie: waar komt het gemeentehuis, wat gebeurt er met lokale politieke partijen, hoe blijven inwoners betrokken? Financiële zorgen spelen daarin ook een rol. Inwoners vrezen dat de fusie leidt tot lastenverhoging of dat Best geconfronteerd wordt met de mogelijke (financiële) knelpunten van Oirschot. Tot slot is er angst voor ongewenste verstedelijking: het volbouwen van het buitengebied, verlies van natuur, en druk op woningprijzen.

Hoewel er dus veel potentie wordt gezien, staat het draagvlak onder inwoners sterk in relatie tot duidelijke communicatie over het proces, zichtbare voordelen en behoud van het lokale karakter.

Bijlage E. Markt Oirschot (1/3)

Opbrengsten marktbijeenkomst 15 april 2025

Datum: 15 april 2025

Locatie: Weekmarkt, Oirschot

Opkomst: Ongeveer 65 mensen gesproken

Wat inwoners op de markt zien als mogelijke kansen van de fusie

Samen sterker – een robuustere organisatie

De meest genoemde kans is dat samenwerking versterkt. *“Samenwerken is altijd goed”* en *“Samen sta je sterker”* geven de overtuiging weer dat een fusie de slagkracht vergroot. Een grotere gemeente wordt gezien als beter in staat om regionale en maatschappelijke opgaven aan te pakken.

Daarbij verwachten inwoners een versterking van de ambtelijke organisatie: meer specialistische kennis, minder inhuur, en beter in staat om goede medewerkers aan te trekken. Ook werd genoemd dat het bestuurlijk efficiënter en goedkoper kan worden. Een aantal deelnemers gaf aan dat dit zou kunnen leiden tot snellere besluitvorming en verbeterde dienstverlening.

Grotere stem in de regio

Meerdere deelnemers verwachten dat een grotere gemeente meer invloed krijgt in de regio. Er wordt gehoopt op meer stem en inspraak in regionale samenwerkingen en besluitvorming. Deze versterkte positie wordt als kans gezien, bijvoorbeeld bij het realiseren van woningbouw, het behouden van voorzieningen of het verbeteren van mobiliteit.

Verbetering van voorzieningen en leefomgeving

Een andere vaak genoemde kans is het op peil houden of verbeteren van voorzieningen. Denk aan culturele voorzieningen, zoals het Oirschots theater dat mogelijk nieuw leven ingeblazen kan worden, en aan het versterken van het verenigingsleven. Zo werd specifiek opgemerkt dat het verenigingsleven in Oirschot het niet alleen redt, en dat samenwerking hierin juist steun kan bieden.

Ook op het gebied van de openbare ruimte worden kansen gezien: beter onderhoud van fietspaden, wegen en groenvoorzieningen werden benoemd. Daarnaast werd gesproken over het ontwikkelen van een nieuw bestuurlijk centrum in de stijl van Brandevoort, strategisch gelegen tussen Best en Oirschot.

Bijlage E. Markt Oirschot (2/3)

Best en Oirschot passen goed bij elkaar

Sommige inwoners gaven aan dat Best en Oirschot historisch gezien al één gemeente waren en dat zij goed bij elkaar passen. Best wordt bovendien gezien als een logische fusiepartner vanwege de ligging en bereikbaarheid. Daarbij werd ook benoemd dat als het bestuurlijk efficiënter wordt, er weinig bezwaar is: *“Als de organisatie er efficiënter van wordt, dan helemaal prima.”*

Kansen voor wonen, zorg en mobiliteit

Ook op inhoudelijke domeinen werden kansen gesignaleerd. Enkele deelnemers verwachten betere mogelijkheden voor woningbouw, waaronder ook specifieke doelgroepen zoals senioren of starters. Er werd gewezen op het belang van het op peil houden van de zorg en de wens om de OV-verbinding tussen Oirschot en station Best te verbeteren.

Verder werd de wens uitgesproken om het Groene Woud meer te verbinden met de rest van het gebied – een kans om natuur en recreatie beter in de structuur van de gemeente te integreren

Wat inwoners op de markt aan zorgen hebben ten aanzien van een fusie

Behoud van identiteit en karakter

De meest genoemde zorg is het behoud van het dorpse en landelijke karakter van Oirschot, inclusief het historisch centrum. Veel inwoners hechten sterk aan de eigenheid van Oirschot en vrezen dat deze verloren gaat wanneer de gemeente opgaat in een grotere eenheid. Daarbij wordt met nadruk genoemd dat ook de naam ‘Oirschot’ behouden moet blijven. Meerdere inwoners spreken zich uit tegen de gedachte dat de nieuwe gemeente mogelijk ‘Best’ zou gaan heten.

Specifiek voor de Beerzen leeft het gevoel dat zij niet georiënteerd zijn op Best en dus niet vanzelfsprekend onderdeel zouden moeten zijn van een nieuwe gemeente. Westelbeers wordt als voorbeeld genoemd, waar de afstand tot Best als (te) groot wordt ervaren. Ook wordt benoemd dat het agrarische karakter van Oirschot beter aansluit bij de Kempengemeenten dan bij Best.

Bijlage E. Markt Oirschot (3/3)

Vertegenwoordiging en inspraak

Een belangrijke zorg is de balans in de vertegenwoordiging binnen de gemeenteraad. Inwoners vrezen dat Best als grotere partner meer invloed krijgt dan Oirschot, waardoor de stem van Oirschot en de kleinere kernen mogelijk ondergesneeuwd raakt. Het behoud van inspraak en zeggenschap wordt als essentieel ervaren. Ook wordt benoemd dat raadsvergaderingen en andere politieke bijeenkomsten regelmatig in Oirschot moeten plaatsvinden om de betrokkenheid van inwoners te behouden.

Er klinkt daarnaast zorg dat de kleinschaligheid verloren gaat en inwoners het gevoel krijgen dat zij 'nummertjes' worden in een grotere organisatie. De angst leeft dat er minder oog zal zijn voor de gewone inwoner en voor de specifieke behoeften van de kleine dorpen.

Toegankelijkheid van dienstverlening en voorzieningen

Op het gebied van dienstverlening werd meerdere keren de wens uitgesproken dat er een eigen gemeentehuis of loket in Oirschot blijft voor zaken zoals paspoorten en andere basisvoorzieningen. Er is vrees dat de afstand tot dienstverlening te groot wordt, zeker voor inwoners van de kleinere kernen en buitengebieden. Het behouden van eigen voorzieningen in Oirschot wordt als een belangrijk uitgangspunt gezien.

Sociale samenhang, woningbouw en leefomgeving

Ook het behoud van de sociale samenhang tussen de dorpen wordt als belangrijk aandachtspunt benoemd. Inwoners maken zich zorgen over voldoende verbinding tussen de kernen en vragen aandacht voor het behoud van natuur, wandelpaden en het open landschap. Er wordt expliciet gewaarschuwd tegen 'alles volbouwen' en de vrees uitgesproken dat woningbouw ten koste zal gaan van het groene karakter van de omgeving. De zorgen rond woningbouw spelen ook door in de angst voor herhaling van situaties zoals met het AZC in Best.

Financiële risico's en toekomstbeeld

Enkele inwoners benoemen dat er goed oog moet zijn voor de financiële positie van Best. Er leeft de zorg dat eventuele schulden of financiële uitdagingen van Best ten koste gaan van Oirschot. Daarnaast is er bij sommigen de angst dat de fusie slechts een tussenstap is naar een verdere schaalvergroting, bijvoorbeeld richting Eindhoven. Dit voedt het gevoel van onzekerheid over de toekomst en de wens om de zelfstandigheid te behouden.

Bijlage F. Bijeenkomst De Beerzen (1/3)

Opbrengsten participatieavond 17 april 2025

Datum: 17 april 2025

Locatie: Bij Ons- Plek om te zijn, Oirschot

Opkomst: circa. 20 deelnemers en enkele raadsleden als toehoorder

Algemene beelden en opmerkingen

Tijdens de participatieavond kwamen bij verschillende inwoners van de Beerzen gevoelens en ervaringen naar boven die teruggaan naar de eerdere herindeling waarbij de gemeente Oost-, West- en Middelbeers fuseerde met Oirschot. Sommigen gaven aan destijds liever bij Hilvarenbeek te zijn aangesloten, vanwege de oriëntatie van de Beerzen op de Kempen.

Men voelt zich qua cultuur en voorzieningen vaak meer verbonden met plaatsen als Hilvarenbeek, Vessem en Eersel. Vanuit die achtergrond wordt nu ook de vraag gesteld of het splitsen van de Beerzen ooit is overwogen in het kader van de huidige fusieverkenning.

Er is daarnaast sprake van een fysieke en emotionele afstand: hoewel Oirschot op slechts 7 kilometer ligt, voelt die afstand voor sommigen als groot. Tegelijkertijd geven anderen aan dat zij zich verbonden voelen met Best en zich daar prima in kunnen vinden. Er lijkt sprake van een balans tussen voor- en tegenstanders, waarbij het gevoel van betrokkenheid en herkenning in de eigen leefomgeving centraal staat.

Dienstverlening

Inwoners van de Beerzen zien in de fusie kansen om de bestuurlijke en ambtelijke kwaliteit te verbeteren. Er wordt positief gekeken naar het idee van een nieuw gemeentehuis op de grens van Best en Oirschot, waarmee beide kernen evenwichtig bediend zouden worden. Ook wordt het als kans gezien om de kwaliteit van de organisatie te versterken en om afdelingen die nu ondergebracht zijn bij Kempengemeenten weer 'in huis' te halen. Specifiek wordt genoemd dat een eigen loket in zowel de Beerzen als Oirschot wenselijk zou zijn om de nabijheid van de gemeente te behouden.

Tegelijkertijd zijn er zorgen over een eerlijke verdeling van voorzieningen. In de vorige herindeling ervoeren inwoners van de Beerzen dat zij er qua aandacht en voorzieningen onvoldoende vanaf kwamen. Er leeft nu de angst dat dat opnieuw gebeurt. De afstand tot ambtenaren en bestuur wordt als groter ervaren in een grotere organisatie. Huidige ambtenaren kennen de Beerzen goed; straks zal dat mogelijk niet meer zo zijn. Ook de fysieke bereikbaarheid van de dienstverlening wordt als een knelpunt benoemd. Inwoners ervaren dat er vaak met een 'Oirschotse bril' naar de Beerzen en SpoorDonk wordt gekeken.

Bijlage F. Bijeenkomst De Beerzen (2/3)

Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer vanuit de Beerzen wordt op dit moment als onvoldoende ervaren, vooral in het weekend zijn andere gemeenten – waaronder Best - moeilijk bereikbaar. De twijfel bestaat of een fusie dit verbetert of juist verder verslechtert. Als mogelijke kans wordt genoemd dat Best een intercitystation zou kunnen worden, wat de bereikbaarheid voor/ naar de nieuwe gemeente zou versterken.

Lokale identiteit

In de Beerzen wordt grote waarde gehecht aan het behoud van de lokale identiteit.

Sommige inwoners ervaren dat zij qua cultuur en oriëntatie beter passen bij de Kempengemeenten of Hilvarenbeek dan bij Best. De Beerzen zijn bijvoorbeeld meer gericht op Tilburg voor werk, winkelen en zorg. Eindhoven wordt door hen niet veel bezocht. Inwoners noemen hun gemeenschap hecht en betrokken; mensen kennen elkaar en zetten zich actief in voor hun leefomgeving. Die betrokkenheid en kleinschaligheid willen ze graag behouden.

Er leven zorgen dat door de fusie tradities verloren gaan of verwateren. Tegelijkertijd wordt erkend dat sommige tradities juist uit nostalgie in stand worden gehouden en niet per se toekomstbestendig zijn. Er is dus zowel waardering voor behoud als ruimte voor verandering.

Woonopgave

Op het gebied van woningbouw wordt opgeroepen tot een eerlijke verdeling over het hele grondgebied. De Beerzen mogen hierin niet vergeten worden. Ook wordt benoemd dat de gemeente kritisch moet blijven op de woonafspraken met woningcorporaties. Er leeft de zorg dat als de opvang van het AZC in Best niet doorgaat, deze opgave alsnog bij Oirschot/de Beerzen terecht komt in de nieuwe gemeente.

Tegelijkertijd worden kansen gezien in het bouwen van meer diverse woningen, waaronder ook seniorenwoningen. Daarmee kan beter worden ingespeeld op de behoeften van verschillende doelgroepen, wat bijdraagt aan de leefbaarheid en vitaliteit van de kernen.

Woonlasten

Er leeft bij inwoners bezorgdheid over mogelijke stijging van woonlasten, zoals de OZB. Ook worden verschillen gesignaleerd in het onderhoud van huurwoningen tussen Best en Oirschot. Men vraagt zich af of die verschillen in een nieuwe gemeente worden gelijkgetrokken en of dat niet ten koste gaat van kwaliteit of betaalbaarheid.

Bijlage F. Bijeenkomst De Beerzen (3/3)

Brainportregio & Economie

In de discussie rondom de Brainportregio komt een terugkerende zorg naar voren: de vrees dat woningen in toenemende mate worden ingenomen door werknemers uit de Brainportregio. Dit zou de beschikbaarheid en betaalbaarheid van woningen voor eigen inwoners onder druk zetten. Aan de andere kant zien inwoners ook kansen: als grotere gemeente zou Best-Oirschot sterker kunnen opkomen voor de eigen belangen en meer invloed kunnen uitoefenen binnen de regionale samenwerking.

Groene en gezonde wijken

Er zijn zorgen over het groenonderhoud, dat in Best als minder wordt ervaren dan in Oirschot. Ook maken inwoners zich zorgen over bouwontwikkelingen in landelijke gebieden en het toenemend aantal inbreidingslocaties. Er wordt gewaarschuwd voor het risico dat dorpen aan elkaar groeien, wat ten koste zou kunnen gaan van het open landschap en het karakter van de afzonderlijke kernen.

Sociaal domein

In het sociaal domein zien inwoners kansen in het vergroten van het aanbod aan zorgaanbieders en het bundelen van kennis. Er wordt ook gewezen op de mogelijkheid om werk te maken van een lokale inclusie-agenda, in plaats van aparte beleidslijnen voor bijvoorbeeld gehandicapten of chronisch zieken. Tegelijkertijd bestaat de vrees dat een grotere gemeente leidt tot meer bureaucratie en stroperigheid, wat de toegankelijkheid en snelheid van ondersteuning juist in de weg zou kunnen staan.

Overige overwegingen

Tot slot werden nog enkele bredere reflecties gedeeld. Zo wordt ASML als een economische kans gezien, maar ook als een kwetsbare werkgever, waarvan de invloed op woningmarkt en arbeidsmarkt risico's met zich meebrengt. Ook wordt de vraag gesteld of een gemeente van 50.000 inwoners op de lange termijn toekomstbestendig is, of dat deze schaal slechts een tussenstap vormt naar een nóg grotere herindeling in de regio

Bijlage G. Rapport vragenlijst Oirschot

In deze bijlage is het rapport opgenomen waarin de antwoorden zijn verwerkt op de vragenlijst die is uitgezet door bureau Research2Evolve in Oirschot. De resultaten zijn door dit bureau geanalyseerd en in het rapport verwerkt.

Inwonerspanel

Oirschot

Inwonerspanel Oirschot Peiling 1 2025

Mogelijke fusie Oirschot & Best

Gemeente Oirschot
Maart 2025

Colofon

Uitgave: Research 2Evolve
Tesselschadelaan 15A
1217 LG Hilversum
Tel: (035) 623 27 89
info@research2evolve.nl
www.research2evolve.nl

Uitgevoerd: Maart 2025

Opdrachtgever Gemeente Oirschot

Het onderzoek is uitgevoerd door Research 2Evolve. Het marktonderzoeksbureau neemt de richtlijnen van Data & Insights Network in acht. Deze richtlijnen zijn bij Research 2Evolve op te vragen. Research 2Evolve is ISO 27001 en 20252 gecertificeerd en werkt volgens de AVG en de gedragscode voor Onderzoek en Statistiek.

**Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan,
mits de bron duidelijk wordt vermeld.**

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Onderzoeksverantwoording	4
1.1	Inleiding	5
1.2	Uitvoering van het onderzoek	5
1.3	Responsoverzicht	6
1.4	Steekproefsamenstelling	6
1.5	Weging	7
1.6	Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	8
1.7	Leeswijzer	9
Hoofdstuk 2	Resultaten	10

Hoofdstuk 1:

Inwonerspanel

Hoofdstuk 1:

Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

1.1 Inleiding

De gemeenten Best en Oirschot onderzoeken of ze in de toekomst kunnen fuseren. Dat betekent dat ze mogelijk één gemeente worden. Dit onderzoek is nodig omdat beide gemeenten voor grote uitdagingen staan die hun zelfstandigheid onder druk zetten. De lokale en regionale opgaven van beide gemeenten – bijvoorbeeld rondom wonen, zorg, mobiliteit of duurzaamheid – zijn groot en de huidige organisaties te klein. De vorming van één gemeente van 50.000 inwoners kan uitkomst bieden.

Vervolgstappen

Dit is een eerste moment waarbij inwoners kunnen meedenken over een mogelijke fusie. Voor de zomer van 2025 besluiten de gemeenteraden of ze door willen gaan met het fusieproces. Als ze doorgaan, volgt een uitgebreider traject. Dan kunnen inwoners meedenken over de toekomst van de nieuwe gemeente, zoals het behoud van het unieke karakter en de dienstverlening. Begin 2026 nemen de gemeenteraden een definitief besluit. Een eventuele fusiegemeente kan op z'n vroegst op 1 januari 2028 starten.

1.2 Uitvoering van het onderzoek

Steekproef: Leden van inwonerspanel Oirschot

Methode: Online/open link

Uitnodiging: Per mail

Veldwerkperiode: 13 t/m 31 maart 2025

Herinnering: 1 keer

Onderzoeksverantwoording

1.3 Responsoverzicht

	N
Totaal aantal leden inwonerspanel	1096
Deelnemers via inwonerspanel	452
Respons percentage inwonerspanel	41%
Deelnemers via de open link	339
Totaal aantal deelnemers	791

1.4 Samenstelling deelnemers

Hieronder staat een uitsplitsing van de respondenten naar leeftijd:

Wat is uw leeftijd?	N	%
16 t/m 24 jaar	30	4%
25 t/m 39 jaar	108	14%
40 t/m 54 jaar	157	20%
55 t/m 69 jaar	326	41%
70 jaar of ouder	169	21%
Onbekend	1	0%

De respons is naar kern als volgt verdeeld:

In welke kern woont u?	N	%
De Beerzen	176	22%
Oirschot	542	69%
Spoordonk	73	9%

Onderzoeksverantwoording

1.5 Weging

Als de respons afwijkt op de variabele leeftijd, is er een weging toegevoegd, zodat de resultaten een juiste afspiegeling vormen van de werkelijke bevolking. Dit is een gangbare werkwijze in statistisch kwantitatief onderzoek. Personen in ondervertegenwoordigde groepen krijgen een gewicht groter dan 1 en tellen relatief zwaarder mee in het totaalresultaat. Personen in groepen met een oververtegenwoordiging krijgen een gewicht kleiner dan 1 waardoor ze minder zwaar mee tellen. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van een niet geheel representatieve steekproef te verkleinen. Doorgaans wordt een maximale weegfactor van 3 gehanteerd.

Op dit moment is het inwonerspanel nog niet representatief voor de werkelijke bevolking binnen de gemeente. De panelleden jonger dan 35 jaar zijn ondervertegenwoordigd en panelleden van 50 jaar en ouder zijn oververtegenwoordigd. Daarnaast nemen niet alle panelleden deel aan een onderzoek, daarom wordt er niet alleen gekeken naar de verdeling binnen het panel ten opzichte van de gemeente, maar ook naar de verdeling van de netto respons ten opzichte van de daadwerkelijke verdeling. Door het toevoegen van een weging op leeftijd zijn de resultaten gecorrigeerd, waarmee de invloed van een niet geheel representatieve steekproef wordt verkleind.

Onderzoeksverantwoording

1.6 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Het betrouwbaarheidspercentage geeft de kans aan dat bij herhaling van het onderzoek hetzelfde uit het onderzoek komt. Bij een betrouwbaarheidspercentage van 95% is er 95% kans bij herhaling dat de antwoorden hetzelfde zullen zijn met andere respondenten binnen de doelgroep.

De nauwkeurigheid (uitgedrukt in foutmarge) geeft het gebied aan, waarbinnen de werkelijke waarde in de populatie ligt. De foutmarge is het percentage dat het antwoord kan afwijken van de werkelijkheid. Als de foutmarge 4% is, en 47% van steekproef een bepaald antwoord geeft, dan ligt dit percentage in werkelijkheid maximaal 4% boven of 4% onder deze 47%, dus tussen de 43% en 51% (een lagere foutmarge vereist een grotere steekproef). Een betrouwbaarheidsniveau van 95% en een foutmarge van 5% is gangbaar en algemeen geaccepteerd bij (statistisch) kwantitatief onderzoek. Bij een zeer laag aantal waarnemingen ($N < 50$) is de foutmarge groter waardoor de resultaten minder betrouwbaar zijn.

Met het aantal respondenten dat heeft deelgenomen (=791) kan met een betrouwbaarheid van 95% en een foutmarge van 3,4% uitspraken gedaan worden op totaalniveau. Deze marge is kleiner dan de 5% die algemeen geaccepteerd wordt bij (statistisch) kwantitatief onderzoek. Dit betekent dat er een kleinere kans is dat de resultaten niet representatief zijn voor de hele populatie. Met een kleinere foutmarge hebben we dus meer vertrouwen dat de resultaten dichter bij de werkelijke situatie van de populatie liggen.

Onderzoeksverantwoording

1.7 Leeswijzer

Daar waar de som van de resultaten niet precies op 100% uitkomt, wordt dit veroorzaakt door afrondingsverschillen of was meer dan één antwoord toegestaan. Waar in de tabellen ongelijke N-en (aantal deelnemers) te zien zijn, wordt dit veroorzaakt door het uitsluiten van de antwoordcategorie 'weet ik niet/geen mening' en/of routing in de vragenlijst. In de tabellen wordt de ongewogen N weergegeven.

In deze rapportage is gekeken naar significante verschillen op leeftijd en kern. Significante verschillen zijn verschillen die niet aan toeval toe te schrijven zijn. Als er relevante significante verschillen zijn, worden deze in de rapportage benoemd.

De open antwoorden in deze rapportage zijn onderverdeeld in veel genoemde onderwerpen door deelnemers. Het aantal deelnemers dat een onderwerp benoemd is hierbij vermeld. Echter zijn dit schattingen aangezien sommige gegeven antwoorden op meerdere manieren geïnterpreteerd kunnen worden. Het aantal deelnemers dat bij de open antwoorden wordt benoemd is dus een indicatie.

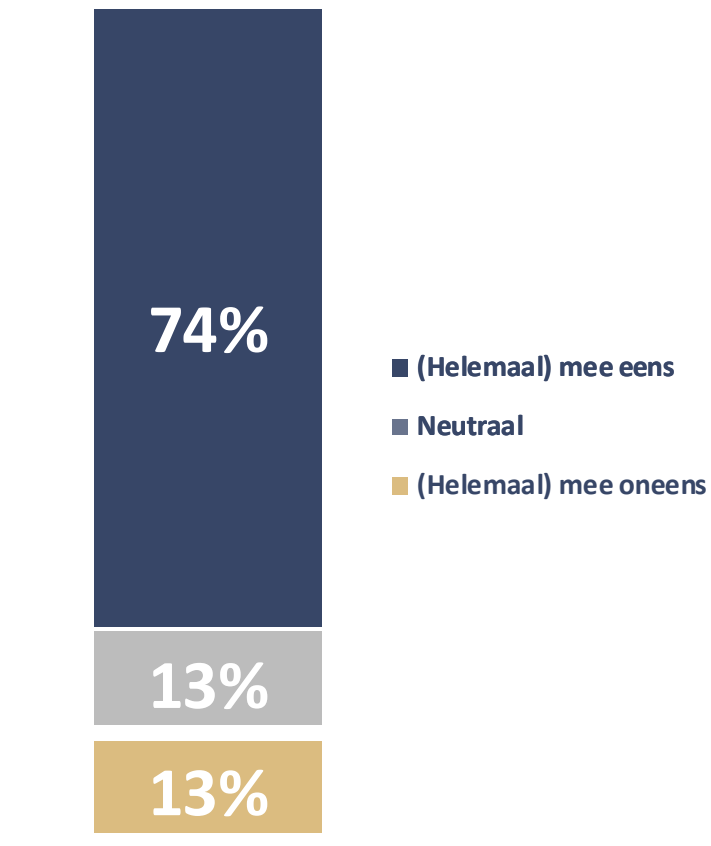
Hoofdstuk 2: Resultaten

Bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken?

Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen rondom een mogelijke fusie tussen gemeenten Best en Oirschot. (n=771)

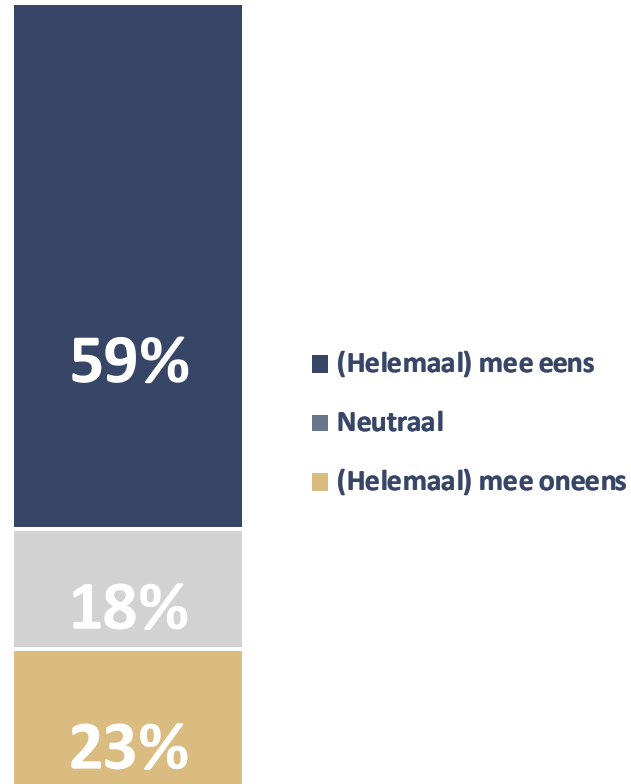

Drie kwart (74%) van de deelnemers is op de hoogte van de ontwikkelingen rondom een mogelijke fusie tussen gemeenten Best en Oirschot.

Eén op de acht (13%) is dit **niet**.

Bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken?
Het is mij duidelijk waarom de gemeenten overwogen te fuseren. (n=777)

Zes op de tien (59%) deelnemers geeft aan dat het duidelijk is waarom de gemeenten overwogen te fuseren.

Een kwart (23%) geeft aan dat dit **niet** duidelijk is.

- Voor deelnemers woonachtig in Oirschot is het duidelijker waarom de gemeenten overwogen te fuseren dan deelnemers woonachtig in De Beerzen.
- Voor deelnemers van 40 jaar en ouder is het duidelijker waarom de gemeenten overwogen te fuseren dan deelnemers jonger dan 40 jaar.

Mist u nog informatie over een mogelijke fusie tussen gemeenten Best en Oirschot? Zo ja, welke? (n=396)

Waarom een fusie nodig is (n=110): Deelnemers vragen zich af wat de redenen zijn voor een mogelijke fusie en wat de concrete problemen zijn die worden opgelost hiermee.

Wat de voordelen zijn (n=85): Ook vragen deelnemers zich af wat het oplevert voor inwoners, of dat de fusie juist meer zou kosten. Bijvoorbeeld een lagere belastingdruk, betere voorzieningen of bereikbaarheid.

Praktische impact (n=75): Deelnemers willen weten wat mogelijke praktische gevolgen zijn van een fusie, zoals de locatie(s) van het gemeentehuis, verandering in dienstverlening, gemeentenaam en kosten voor inwoners.

Wat de gevolgen zijn voor kleine kernen (n=70): Deelnemers uiten zorgen voor de kleine kernen. Zij vragen zich af of een mogelijke fusie kan leiden tot minder aandacht voor de Beerzen en Spoordonk.

Status van het proces (n=55): Ook vragen deelnemers zich af hoe ver de gemeente al is met de gesprekken, wat de plannen zijn en of het al vast ligt.

Hoe inwoners mee kunnen doen (n=45): Naast vragen over hoe ver het proces is, uiten deelnemers ook behoefte aan directe inspraak. Zij vragen zich af of er een stemronde of iets dergelijks zal plaatsvinden.

Alternatieven (n=40): Deelnemers vragen zich af of er is gekeken naar alternatieven, zoals bijvoorbeeld een fusie met Eersel of Hilvarenbeek.

Welke kansen ziet u bij een fusie tussen de gemeenten Best en Oirschot? (n=567)

Schaalvoordelen en kostenbesparing (n=400): Deelnemers verwachten efficiënter bestuur, lagere personeelskosten en een sterkere financiële basis.

Sterke gemeente (n=315): Deelnemers geven aan dat een grotere organisatie meer kennis en kracht zou opleveren, met minder afhankelijkheid van externe inhuur. Ook verwachten deelnemers hierdoor een snellere en betere dienstverlening.

Positie tegenover Eindhoven (n=210): Deelnemers geven aan dat een mogelijke fusie tot een sterke positie in de regio kan leiden ten opzichte van gemeente Eindhoven.

Verbetering infrastructuur (n=125): Deelnemers hopen dat er meer ruimte is voor woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling. Ook verwachten deelnemers betere voorzieningen en bereikbaarheid met een mogelijke fusie.

Welke zorgen ziet u bij een fusie tussen de gemeenten Best en Oirschot? (n=636)

Verlies van identiteit (n=480): Deelnemers zijn bang dat Oirschot haar unieke dorpskarakter verliest door verstedelijking en grootschalige woningbouw en dat dit ten kosten gaat van groen. Hierbij worden ook zorgen geuit om het verlies van cultuur, tradities en saamhorigheid.

Aandacht kleinere kernen (n=410): Er is grote zorg dat de kleinere kernen minder aandacht en middelen krijgen na een mogelijke fusie.

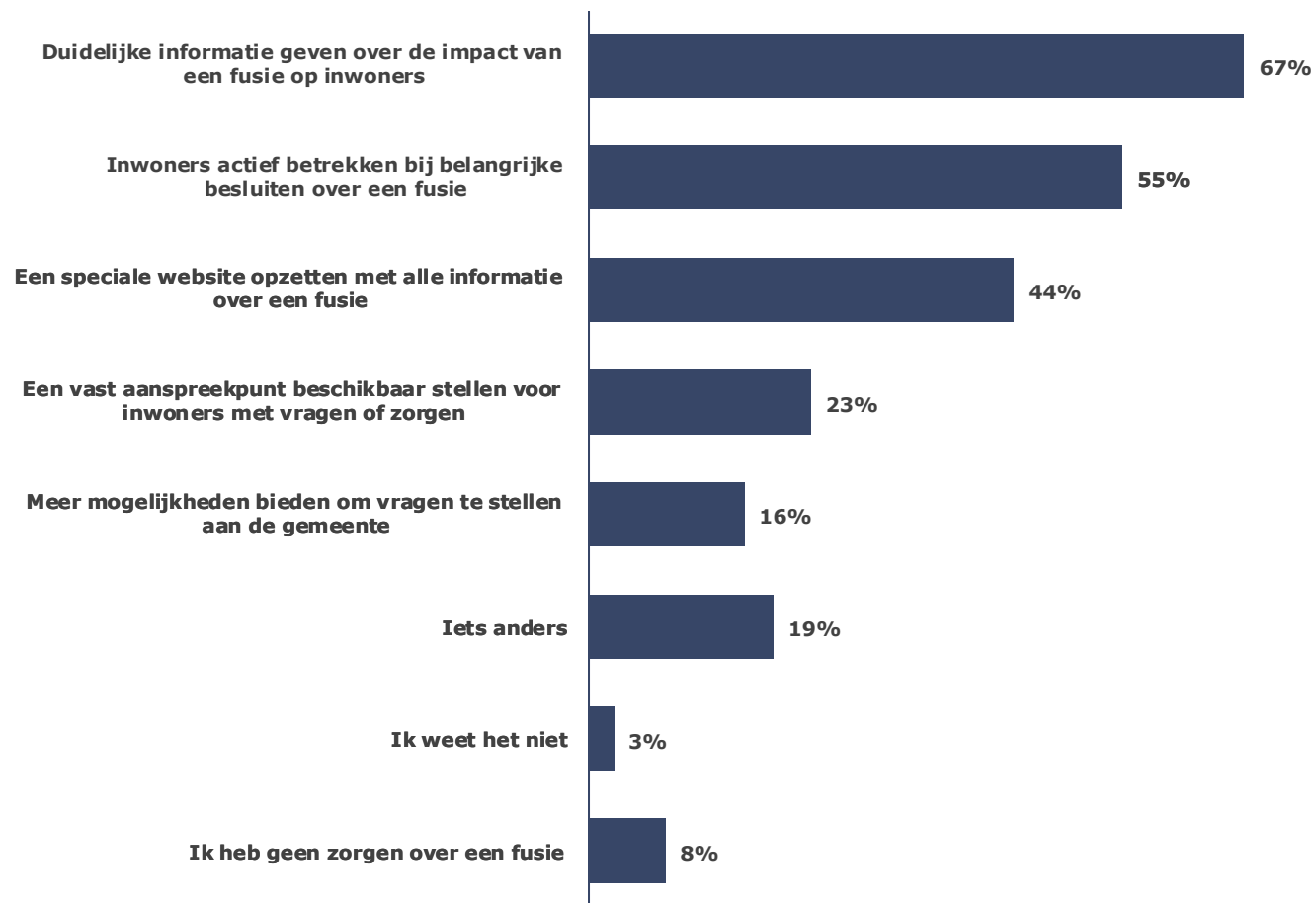
Te groot (n=310): Deelnemers zijn bang voor een grote kloof tussen inwoners en gemeente. Zij uiten zorgen voor onpersoonlijk bestuur, langere lijnen en verminderde bereikbaarheid.

Oneerlijke verdeling (n=210): Deelnemers zijn bang dat Best meer invloed krijgt, omdat dit de grotere gemeente is. Waardoor Oirschot weinig tot geen inspraak zou hebben. Ook vrezen deelnemers dat gemeentelijke loketten in Oirschot verdwijnen, waardoor inwoners voor simpele zaken naar Best moeten reizen.

Hoe kan de gemeente uw zorgen over een fusie weghalen of verminderen? (n=791)

- 1 Duidelijke informatie geven over de impact van een fusie op inwoners
- 2 Inwoners actief betrekken bij belangrijk besluiten over een fusie
- 3 Een speciale website opzetten met alle informatie over een fusie

Andere manieren die deelnemers noemen zijn:

- Geen fusie of alternatieve fusiepartners overwegen (n=115)
- Transparantie, eerlijke en tijdige communicatie (n=95)
- Echte burgerinspraak (bijvoorbeeld door referendum) (n=75)

- Deelnemers tussen de 55 en 69 jaar oud noemen vaker dat de gemeente zorgen over een mogelijke fusie kan weghalen of verminderen door een vast aanspreekpunt beschikbaar te stellen voor inwoners dan deelnemers jonger dan 55 jaar.

Wat verwacht u dat er door een fusie verandert ten opzichte van de huidige situatie?

	Aantal reacties (n)	Wordt beter	Blijft hetzelfde	Wordt slechter	Weet niet / geen mening
Het 'eigen' karakter van mijn woonplaats	789	4%	29%	59%	7%
Betaalbaarheid van de lokale lasten (zoals gemeentelijke belastingen)	785	23%	25%	32%	21%
Aanwezigheid van voorzieningen in de buurt (zoals sport, zorg en winkels)	784	14%	51%	25%	10%
Kwaliteit van de dienstverlening (zoals de bereikbaarheid van de gemeente, afhandeling van meldingen of aanvragen)	790	28%	15%	45%	12%
Onderhoud van openbare ruimte (straten, fietspaden, stoepen en het groen)	790	23%	32%	29%	16%
Hoe sterk de gemeente staat in de regio rondom Eindhoven (de invloed van de gemeente in de regio, meepraten over en meedoen met belangrijke zaken)	785	57%	21%	10%	12%
Iets anders	418	10%	12%	33%	44%

Zes op de tien deelnemers (59%) geeft aan te verwachten dat het 'eigen' karakter van de woonplaats slechter wordt. Bijna de helft (45%) van de deelnemers geeft aan te verwachten dat de kwaliteit van de dienstverlening slechter wordt.

Bijna zes op de tien (57%) deelnemers geeft aan te verwachten dat de sterke positie van de gemeente in de regio rondom Eindhoven beter wordt.

- Deelnemers woonachtig in De Beerzen geven vaker aan te verwachten dat de kwaliteit van de dienstverlening door een fusie zal verslechteren dan deelnemers woonachtig in Oirschot of Spoorndonk.
- Deelnemers tussen de 25 en 39 jaar hebben het idee dat het eigen karakter van de woonplaats door een fusie slechter zal worden in vergelijking tot deelnemers van 40 jaar en ouder.

U verwacht dat er iets anders verandert door een fusie ten opzichte van de huidige situatie. Kunt u uw antwoord toelichten? (n=293)

Uit de toelichting komt vooral naar voren dat:

- deelnemers bang zijn voor verlies van de dorpsidentiteit en het dorpskarakter. (n=180)
- deelnemers een grotere afstand tussen burger en gemeente vrezen. Bijvoorbeeld minder korte lijntjes, onpersoonlijke dienstverlening en de letterlijke afstand tot het gemeentehuis. (n=160)
- deelnemers bang zijn dat de kleinere kernen achtergesteld zullen worden. (n=120)
- deelnemers het onduidelijk vinden wat de voordelen zijn. (n=100)

Waar gaat u naartoe voor de volgende activiteiten en bezigheden?

	Aantal reacties (n)	Best	Oirschot/Spoordonk /De Beerzen	Eindhoven	Tilburg	Anders
Winkelen	791	32%	84%	46%	20%	14%
School (ikzelf/kinderen)	791	22%	74%	10%	12%	16%
Werk	791	7%	42%	22%	9%	36%
Sport, bewegen en spelen	791	7%	93%	3%	3%	7%
Gezondheidszorg (bijvoorbeeld huisarts, gezondheidscentrum)	791	5%	95%	9%	4%	4%
Cultuur (bijvoorbeeld bibliotheek, theater)	791	9%	80%	35%	21%	18%

Het percentage dat naar Oirschot/Spoordonk/De Beerzen gaat is voor alle genoemde activiteiten het hoogst.

Ruim negen op de tien deelnemers gaat voor gezondheidszorg (95%) en sport, bewegen en spelen (93%) naar Oirschot/Spoordonk/De Beerzen.

- Deelnemers woonachtig in Oirschot geven vaker aan voor culturele activiteiten naar Oirschot/Spoordonk/De Beerzen te gaan dan deelnemers woonachtig in De Beerzen of Spoordonk.

Wij vragen u om de drie belangrijkste punten aan te geven die écht behouden moeten blijven bij een mogelijke fusie tussen de gemeenten Best en Oirschot.

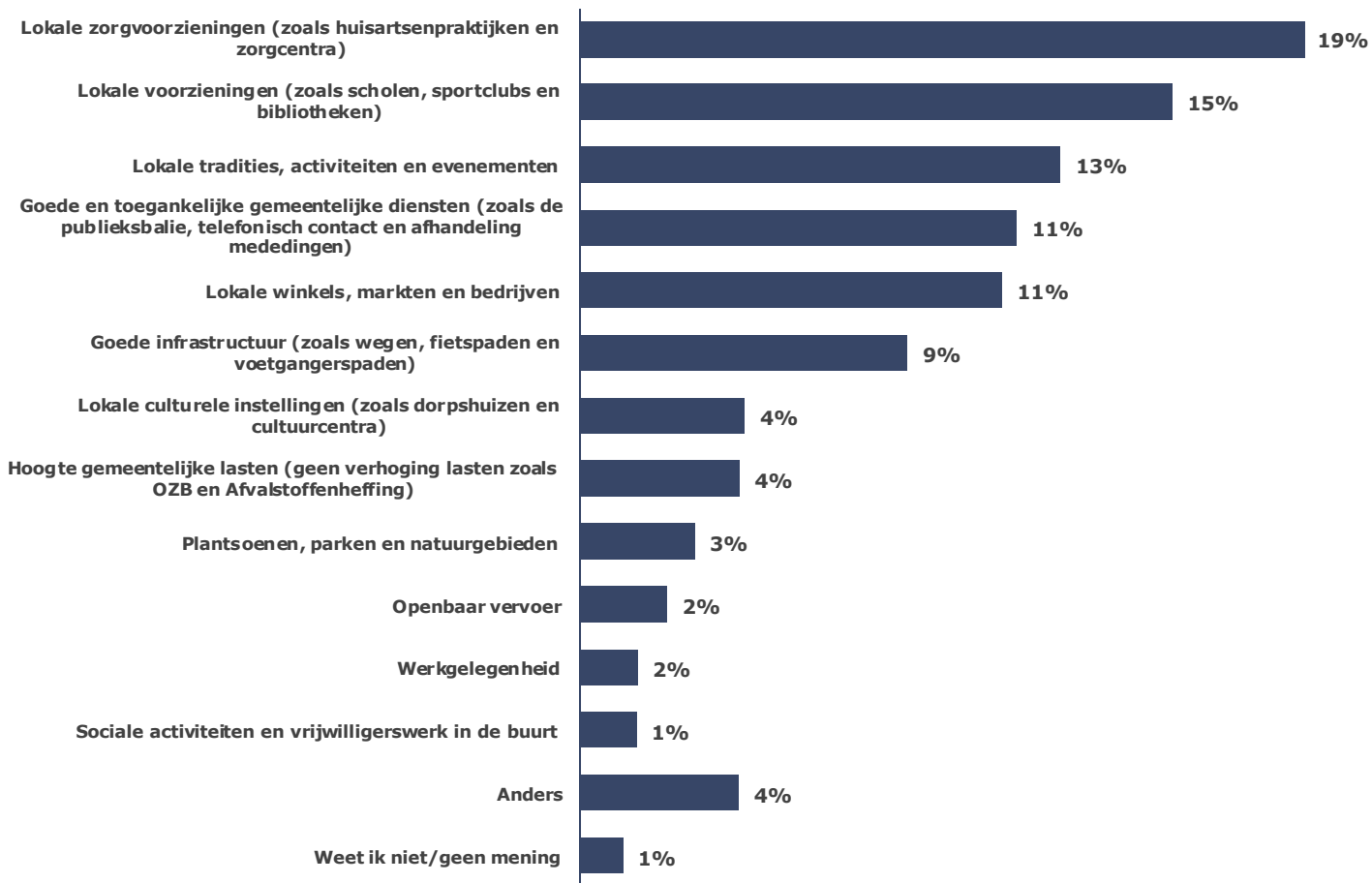
Wat is het eerste punt dat écht behouden/hetzelfde moet blijven? (n=791)

Lokale voorzieningen

Wat is het tweede punt dat écht behouden/hetzelfde moet blijven? (n=784)

Lokale zorgvoorzieningen

Wat is het derde punt dat écht behouden/hetzelfde moet blijven? (n=777)

Lokale winkels, markten en bedrijven

Top drie punten die echt behouden/hetzelfde moeten blijven.

1
2
3

Lokale voorzieningen

Lokale zorgvoorzieningen

Lokale winkels, markten en bedrijven

Andere punten die genoemd worden zijn de identiteit van het dorp (n=120), de autonomie van gemeente Oirschot (n=85), het landelijk karakter (n=60) en de aantrekkelijkheid van lokaal ondernemen, werken en leven (n=40).

Deelnemers noemen dat het moeilijk is om te kiezen en zouden graag alles willen behouden (n=45).

- Deelnemers van 55 jaar en ouder geven vaker aan dat lokale zorgvoorzieningen behouden moeten blijven dan deelnemers jonger dan 55 jaar.

Hoe zou u uw woonplaats in drie woorden omschrijven? (n=2187)

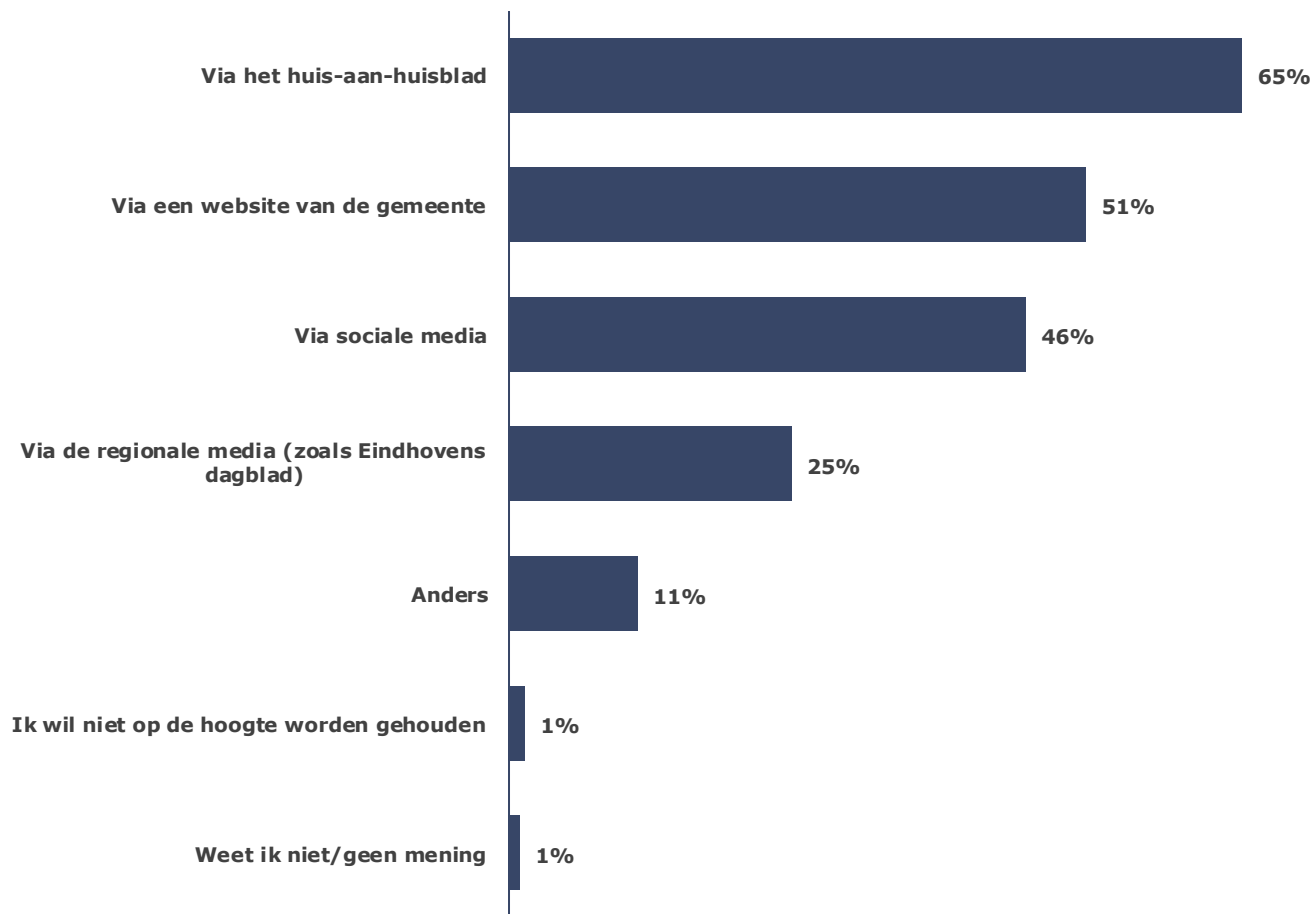
De meest genoemde woorden zijn:

- **Gezellig (n=330)**
- **Rustig (n=240)**
- **Dorps (n=210)**
- **Gemoedelijk (n=180)**
- **Mooi (n=160)**
- **Groen (n=140)**
- **Thuis (n=80)**
- **Sociaal (n=70)**
- **Veilig (n=60)**
- **Karakteristiek (n=55)**

Hoe zou u graag op de hoogte gehouden willen worden over de vervolgstappen van een mogelijke fusie? (n=791)

Andere manieren die genoemd worden door deelnemers zijn e-mail (n=43), bijeenkomsten (n=15) en de website en sociale media van de gemeente (n=9).

- Deelnemers jonger dan 55 jaar geven vaker aan op de hoogte gehouden te willen worden via sociale media dan deelnemers van 70 jaar en ouder.
- Deelnemers van 55 jaar en ouder geven vaker aan via het huis-aan-huisblad op de hoogte gehouden te willen worden dan deelnemers jonger dan 40 jaar.
- Deelnemers woonachtig in De Beerzen geven vaker aan op de hoogte gehouden te willen worden via het huis-aan-huisblad dan deelnemers woonachtig in Oirschot.

Zijn er nog andere opmerkingen of suggesties die u mee wil geven aan de gemeentebesturen bij een mogelijke fusie van de gemeenten Best en Oirschot? (n=430)

Twijfel (n=130): Een groep deelnemers is kritisch over een mogelijke fusie. Zij twijfelen of een fusie tussen Best en Oirschot werkt omdat de gemeenten volgens hen te verschillend zijn. Deelnemers zijn bang dat Best de overhand zal krijgen in beleid, geld en voorzieningen.

Behoud van identiteit en dorpse karakter (n=120): Deelnemers hechten zich sterk aan het behoud van het eigen karakter, de geschiedenis, cultuur en de autonomie van Oirschot en de kerkdorpen.

Betrokkenheid van inwoners (n=70): Er is een roep om inspraak, open communicatie en eerlijke uitleg over waarom en hoe deze fusie zou moeten plaatsvinden.

Behoud of verbetering van voorzieningen (n=40): Deelnemers willen dat voorzieningen lokaal blijven, zeker voor ouderen.

Inwonerspanel

Oirschot

Research 2Evolve

Postadres Postbus 918

1200 AX Hilversum

Bezoekadres Tesselschadelaan 15A

1217 LG Hilversum

Telefoon 035 623 27 89

E-mail info@research2evolve.nl

Website www.research2evolve.nl

Bijlage H. Rapport vragenlijst Best

In deze bijlage is het rapport opgenomen waarin de antwoorden zijn verwerkt op de vragenlijst die is uitgezet door bureau Ipsos in Best. De resultaten zijn door dit bureau geanalyseerd en in het rapport verwerkt.

Peiling – Mogelijke fusie gemeente Best en Oirschot

Rapport - Burgerpanel Best

April 2025

COLOFON

Uitgave

Ipsos I&O
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 308 48 00
www.ipsos-publiek.nl

Rapportnummer

2025/definitief

Datum

April 2025

Opdrachtgever

Gemeente Best

Auteur

Rosan Nijkamp

Introductie

Aanleiding

De gemeenten Best en Oirschot onderzoeken of ze in de toekomst kunnen fuseren. Dat betekent dat ze mogelijk één gemeente worden. Dit onderzoek is nodig omdat beide gemeenten voor grote uitdagingen staan die hun zelfstandigheid onder druk zetten. De lokale en regionale opgaven van beide gemeenten – bijvoorbeeld rondom wonen, zorg, mobiliteit of duurzaamheid – zijn groot en de huidige organisaties te klein. De vorming van één gemeente van 50.000 inwoners kan uitkomst bieden.

Methode

Voor het onderzoek is het Inwonerspanel Best geraadpleegd. Dit zijn inwoners van de gemeente Best die zich hebben aangemeld voor deelname aan online onderzoeken van de gemeente. De panelleden ontvingen via e-mail een uitnodiging om deel te nemen aan het onderzoek. Inwoners konden ook deelnemen door middel van een open link die de gemeente verspreidde. De vragenlijst kon worden ingevuld van 13 maart tot en met 27 maart 2025.

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd en geslacht. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en geslacht zijn teruggebracht naar de werkelijke verhoudingen in de bevolking van Best. Groepen die ondervertegenwoordigd zijn, krijgen een groter gewicht, terwijl oververtegenwoordigde groepen een kleiner gewicht krijgen. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Best, wat betreft deze achtergrondkenmerken. Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

Respons

Voor dit onderzoek zijn alle 1.388 panelleden uitgenodigd. In totaal hebben 735 leden de vragenlijst ingevuld. Dat is een respons van 53 procent in het panel. Daarnaast hebben 214 inwoners de vragenlijst ingevuld via de open link die de gemeente verspreidde. In totaal hebben 949 Bestenaren de vragenlijst ingevuld.

In de onderstaande tabellen staat de ongewogen respons uitgesplitst naar leeftijd, geslacht en wijk.

Wijk	Aantal
Batadorp	28*
Bedrijventerrein Breeven	2*
Bedrijventerrein 't Zand	2*
Buitengebied	34*
Centrum	42*
De Leeuwerik	53
Dijkstraten	23*
Heivelden	119
Heuveleind	105
Hoge Akker	42*
Kantonmier	49*
Naastenbest	107
Salderes	111
Speelheide	53
Steegsche Velden	12*
Villawijk	8*
Wilhelminadorp	78
Onbekend	0

Leeftijd	Aantal
16 t/m 24 jaar	40*
25 t/m 39 jaar	81
40 t/m 54 jaar	208
55 t/m 69 jaar	368
70 jaar en ouder	242
Onbekend	6

Geslacht	Aantal
Man	602
Vrouw	342
Onbekend	11

*Voor groepen met een beperkt aantal respondenten ($n < 50$) worden de uitkomsten als indicatief beschouwd.

Kennis over mogelijke fusie

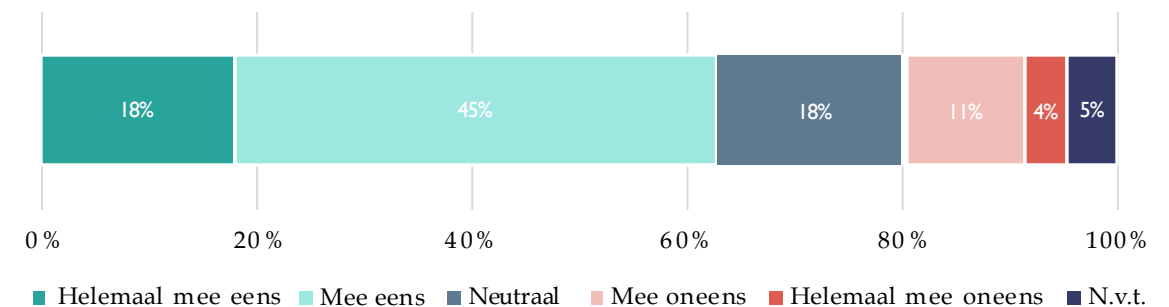
Meerderheid is op de hoogte van mogelijke fusie

- Een meerderheid van de inwoners van Best (63%) geeft aan op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen rondom een mogelijke fusie met Oirschot. Eén op de vijf (18%) is het namelijk helemaal eens met de stelling 'ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen rondom de mogelijke fusie tussen de gemeente Best en Oirschot' en 45 procent geeft aan het hier mee eens te zijn.
- Aan de andere kant geeft vijftien procent van de inwoners aan niet op de hoogte te zijn van deze ontwikkelingen.

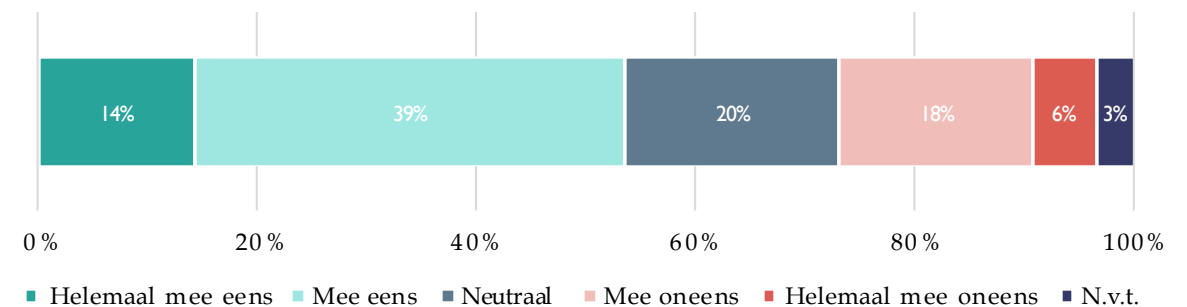
Voor de helft is het duidelijk waarom een fusie wordt overwogen

- De helft van de inwoners van Best (53%) begrijpt waarom een fusie met Oirschot overwogen wordt. Op de stelling 'Het is mij duidelijk waarom de gemeenten overwogen te fuseren' antwoordt 14 procent het hier helemaal mee eens te zijn en 39 procent geeft aan het hier mee eens te zijn.
- Daarentegen geeft een kwart van de inwoners (24%) aan de redenen niet of nauwelijks te begrijpen.

Figuur 1: Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen rondom de mogelijke fusie tussen gemeenten Best en Oirschot. Basis: allen (n=955).

Figuur 2: Het is mij duidelijk waarom de gemeenten overwogen te fuseren. Basis: allen (n=955).

Missende informatie

- In een open vraag vroegen we welke informatie inwoners missen over de mogelijke fusie. Hieruit komen de volgende thema's naar voren:
- **Concrete redenen en noodzaak voor de fusie:** Inwoners missen een duidelijke uitleg over de beweegredenen achter de fusie en waarom deze als de beste oplossing wordt gezien.
- **Financiële consequenties:** Inwoners maken zich zorgen over de financiële gevolgen van de fusie, zowel voor de gemeente als voor hun eigen portemonnee.
- **Impact op inwoners en voorzieningen:** Men vraagt zich af wat de fusie concreet voor hen betekent op het gebied van dienstverlening, voorzieningen, gemeentebelastingen en de toekomst van Best.
- **Transparantie en communicatie:** Er heerst een gevoel dat er te weinig open en eerlijk gecommuniceerd wordt over de fusie. Inwoners voelen zich niet gehoord en missen concrete informatie.
- **Alternatieven voor een fusie:** Sommige inwoners vragen zich af of er wel voldoende naar alternatieven is gekeken en waarom een fusie met Eindhoven geen optie is.
- **Praktische gevolgen:** Praktische vragen over de locatie van het gemeentehuis, de naam van de nieuwe gemeente en de toekomst van bestaande voorzieningen worden veel gesteld.

"De noodzaak van fuseren. Welke knelpunten zijn er in Best nog op te lossen?"

"Waarom een fusie tussen 2 "zwakke" gemeentes (die toekomstige taken niet aankunnen) en waarom niet een fusie met Eindhoven."

"Waarom precies is niet geheel duidelijk. Het lijkt nu vanwege financiële redenen, en dan vooral omdat gemeente Oirschot hiermee in de problemen zit."

"De kosten en baten (financieel) op korte en lange termijn."

"Wat zijn de financiële gevolgen voor inwoners Best."

"Wat betekent dit voor de inwoners van Best."

"Wat is het voordeel voor mij? Vooral: wat betekent het voor de voorzieningen/bieb, sport, bewonersloket?"

Er wordt enkel op hoofdthema's gecommuniceerd en nauwelijks op inhoud"

"Ik mis een brief waarin belangrijke informatie te vinden is over de fusie. Het waarom, hoe en wanneer."

"Krijgen we één gemeentehuis of op twee plekken om rijbewijzen e.d. te regelen?"

Kansen bij mogelijke fusie

- De inwoners van Best zien uiteenlopende kansen bij een fusie, maar veel antwoorden benadrukken vooral de schaalvergroting en de zelfstandigheid die het zou kunnen bieden.
- **Schaalvoordelen:** Door de fusie ontstaat een grotere gemeente, wat kan leiden tot schaalvoordelen op gebieden als inkoop, personeel en dienstverlening.
- **Efficiëntere gemeentelijke organisatie:** Een fusie kan leiden tot een efficiëntere gemeentelijke organisatie door het samenvoegen van afdelingen, verminderen van (tijdelijk) personeel en het delen van kennis en expertise.
- **Tegenwicht tegen Eindhoven:** Veel inwoners zien de fusie als een manier om te voorkomen dat Best en Oirschot opgaan in de grotere gemeente Eindhoven.
- **Sterkere positie in de regio:** Een grotere gemeente heeft meer invloed in regionale samenwerkingsverbanden en kan beter opkomen voor de belangen van haar inwoners.
- **Meer mogelijkheden voor woningbouw:** De fusiegemeente heeft meer grondgebied en kan daardoor meer mogelijkheden creëren voor woningbouw, met name voor starters en jongeren.
- **Meer expertise:** Door het samenvoegen van ambtelijke diensten kan er meer specialistische kennis in huis worden gehaald, wat kan leiden tot betere dienstverlening aan inwoners.

“Efficiënter en meer kennis in huis.”

“Schaalgrootte geeft organisatorisch voordeel. Kan meer kwaliteit komen binnen het gemeente apparaat en is goed om lange termijn beleid te kunnen voeren.”

“Minder ambtenaren (kosten), geen dingen dubbel doen.”

“Synergie effect ambtenaren; meer draagkracht en minder inhuur tijdelijk personeel.”

“De enige kans om niet opgeslokt te worden door Eindhoven.”

“Grotere gemeente heeft een grotere impact in regionale ontwikkelingen.”

“Meer mogelijkheden voor woningbouw (meer grond).”

“Woningbouw in het gebied tussen Best en Oirschot.”

“Meer zeggenschap in de provincie. En geen kans meer om in Eindhoven op te gaan.”

“Gemeenten kunnen meer kennis in huis halen en zijn minder geld kwijt aan inhuur van specialisten”

Zorgen bij mogelijke fusie

- In een open vraag vroegen we vervolgens welke zorgen inwoners hebben over de mogelijke fusie. Hieruit komen de volgende thema's naar voren:
- **Verlies van identiteit en dorpse karakter:** Inwoners van Best vrezen dat hun dorp zijn eigen karakter en identiteit verliest door een fusie. Men maakt zich zorgen over de mogelijke negatieve gevolgen van een fusie voor het dorpse karakter van Best, zoals toenemende verstedelijking en verlies van groen.
- **Financiële nadelen en hogere lasten:** Een zorg is dat een fusie zal leiden tot hogere gemeentebelastingen en andere kosten voor inwoners.
- **Grotere afstand tot de gemeente en verminderde dienstverlening:** Men is bezorgd dat een fusie leidt tot een grotere afstand tot de gemeente. Men vreest dat de gemeentelijke dienstverlening minder persoonlijk, minder toegankelijk en bureaucratischer wordt.
- **Bestuurlijke inefficiëntie en gebrek aan inspraak:** Sommige inwoners vrezen dat een fusie leidt tot een bureaucratische organisatie met lange besluitvormingsprocessen en minder oog voor de belangen van individuele inwoners.

"Verlies van lokale identiteit."

"Best moet Best blijven."

"Dat het dorp doorgroeit naar een stad, en niet meer zo gezellig is als het nu is."

"Een logger gemeentelijk apparaat met meer hiërarchie en dus langere beslislijnen."

"Dat Best zijn identiteit verliest."

Bebouwing tussen beide dorpen waardoor de kernen hun functie kwijt raken

"Oirschot en Best zijn 2 hele andere gemeenten."

"Dat Best er financieel flink op achteruit gaat."

"Dat Best voor Oirschot kosten gaat betalen."

"Dat het minder makkelijk wordt dingen gedaan te krijgen."

"Minder lokale hulp, toegang tot middelen van de gemeente. Meer bureaucratie."

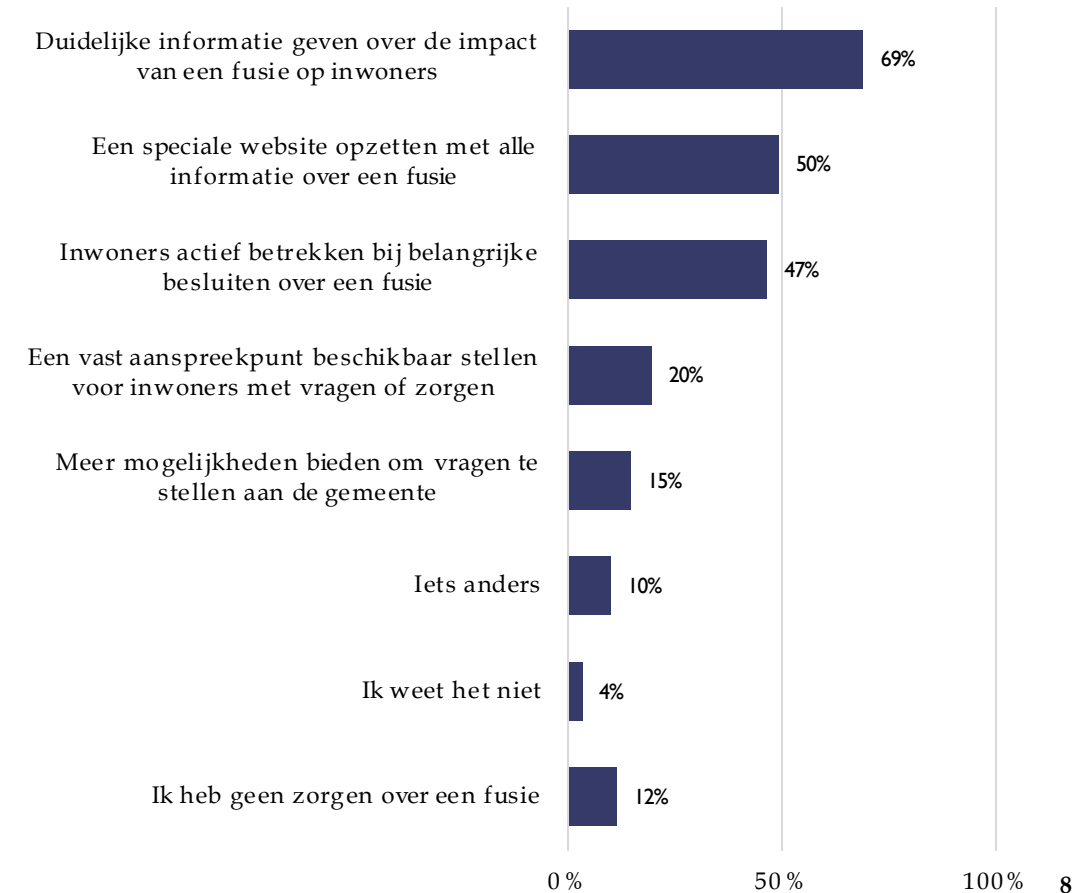
"Niet meer in eigen dorp (Best) terecht kunnen voor diverse zaken"

Verminderen van zorgen

Vooral behoefte aan duidelijke informatie over de impact van een fusie

- Een meerderheid van de inwoners van Best geeft aan behoefte te hebben aan meer informatie en betrokkenheid rondom de mogelijke fusie met Oirschot. Op de vraag hoe de gemeente hun zorgen over de fusie kan wegnemen, geven zeven op de tien inwoners (69%) aan behoefte te hebben aan duidelijke informatie over de impact van een fusie op inwoners.
- De helft van de inwoners (50%) geeft aan dat het opzetten van een speciale website met alle informatie over de fusie hun zorgen zou verminderen of weghalen.
- Verder noemt ook ongeveer de helft (47%) dat het actief betrekken van inwoners bij belangrijke besluiten over een fusie helpt om hun zorgen over de fusie zou verminderen of weghalen.
- Een vijfde van de inwoners (20%) geeft aan dat een vast aanspreekpunt voor inwoners met vragen of zorgen hun zorgen zou laten verminderen of wegnemen. Vijftien procent zou graag meer mogelijkheden zien om vragen te stellen aan de gemeente.
- Twaalf procent van de inwoners geeft aan geen zorgen te hebben over een fusie.

Figuur 3: Hoe kan de gemeente uw zorgen over de fusie weghalen of verminderen?
Basis: allen (n=949).

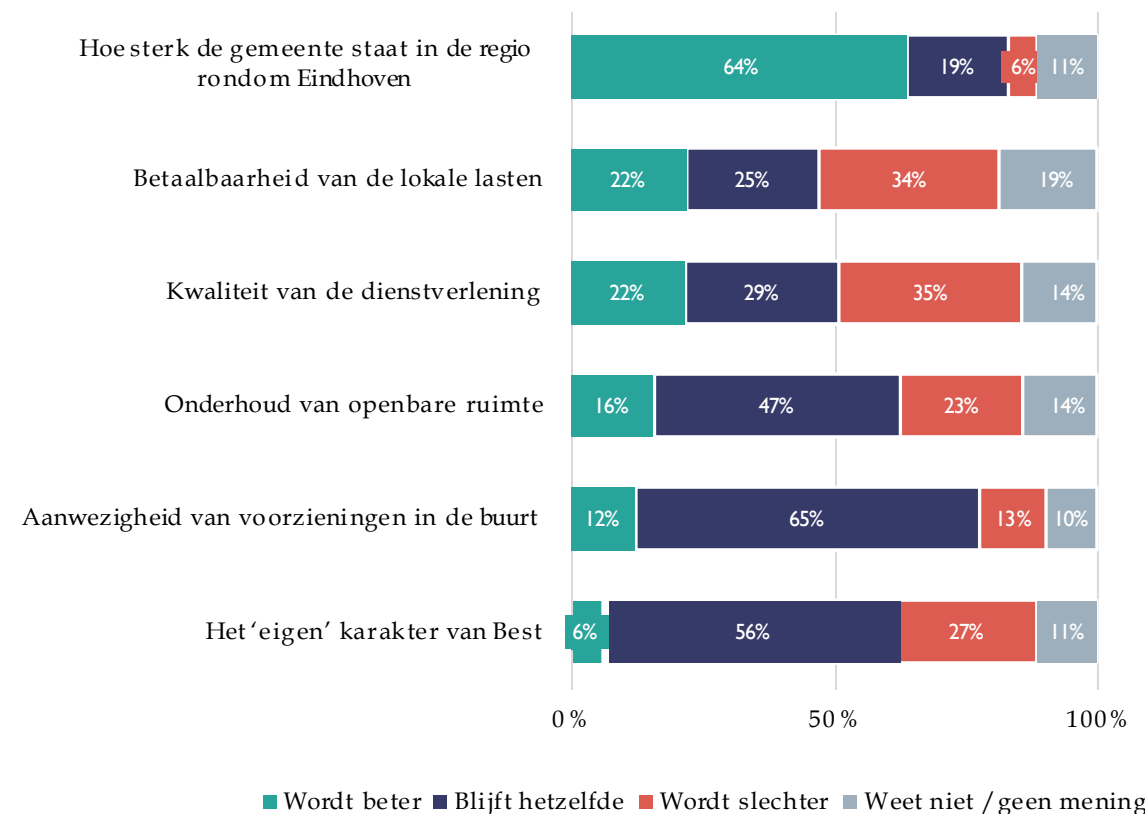

Verwachte veranderingen (I)

De positie in de regio wordt naar verwachting vooral sterker

- Een meerderheid van de inwoners van Best verwacht dat een fusie met Oirschot zal leiden tot een sterkere positie van de gemeente in de regio rondom Eindhoven. Twee derde van de inwoners (64 %) denkt dat de positie van de gemeente in de regio zal verbeteren, terwijl slechts zes procent een verslechtering verwacht.
- Op andere vlakken zijn de inwoners meer verdeeld. Zo verwacht een derde (34 %) dat de lokale lasten hoger zullen worden, terwijl een vijfde (22 %) denkt dat deze beter betaalbaar zullen worden.
- Ook over de kwaliteit van de dienstverlening zijn inwoners niet uitgesproken optimistisch. Een derde (35 %) verwacht een verslechtering, tegenover een vijfde (22 %) die een verbetering voorziet.
- Op het gebied van onderhoud van de openbare ruimte verwacht de helft (47 %) dat dit gelijk zal blijven, terwijl een kwart (23 %) een verslechtering voorziet.
- De meerderheid (65 %) verwacht dat de aanwezigheid van voorzieningen in de buurt gelijk zullen blijven.
- De helft van de inwoners (56 %) denkt dat het 'eigen' karakter van Best hetzelfde blijft. Een kwart (27 %) verwacht dat dit slechter wordt na een fusie.

Figuur 4: Wat verwacht u dat er door een fusie verandert ten opzichte van de huidige situatie? Basis: allen (n=949).

Verwachte veranderingen (2)

- We vroegen inwoners hun antwoorden over de verwachte veranderingen bij een fusie toe te lichten. Hieronder een aantal illustrerende citaten.

"Als gemeente van 30.000+ inwoners ben je maar klein ten opzichte van EHV en als je meer inspraak wil is een grotere gemeente met meer draagvlak meteen meer draagkracht"

"Als grotere gemeente sta je sterker tegen een gemeente als Eindhoven (kleinere kans op "opgeslokt" te worden)"

"Hoe groter een gemeente, hoe meer invloed je kan uitoefenen"

"Door samenvoegen: meer inspraak/slagkracht in de regio, zelfstandigheid verzekerd, betere voorzieningen tegen lagere kosten" "Ik denk dat het Best en de Bestenaren (veel) geld gaat kosten."

"De gemeente Best heeft een sterke groenvoorziening en de gemeente ziet er altijd piekfijn uit. Hopelijk blijft dat ook zo"

"Oirschot heeft relatief groot buitengebied en de kosten voor beheer zullen (per inwoner) veel hoger liggen dan in Best. Mijn zorg is dat het beheer van de openbare ruimte in Best daar onder zal lijden"

"Bang dat er voorzieningen waar weinig mensen van gebruik maken komen te vervallen of worden verplaatst naar een centralere plek. Aangezien wij aan de rand van Best wonen is dat verder weg voor ons"

"Ik kan me voorstellen dat er soms keuzes gemaakt worden waardoor voorzieningen in 1 plaats verdwijnen. Ik hoop dat dit zo min mogelijk nodig is."

"Ik denk dat de bureaucratie toeneemt en de interesse in de burger afneemt"

"Ik vind het belangrijk dat het dorpse karakter blijft en we slagvaardiger zullen zijn naast grote broer Eindhoven."

"Als echte "Besse" zie ik alleen maar voordelen. Wat eens was, wordt hersteld. Op naar de Gemeente Best-Oirschot."

"Ik verwacht dat in de plaats Best geen achteruitgang zal zijn op het gebied van voorzieningen als sport en winkels."

"De verwachting dat de fusie altijd meer kost moet door partijen worden opgebracht. De verwachting is dan ook verhoging van o.a. de WOZ"

"Als de fusie doorgaat en er komen minder ambtenaren zal de bereikbaarheid minder zijn en de afwikkeling langer duren"

"Ik hoop dat het centrum van best hetzelfde blijft"

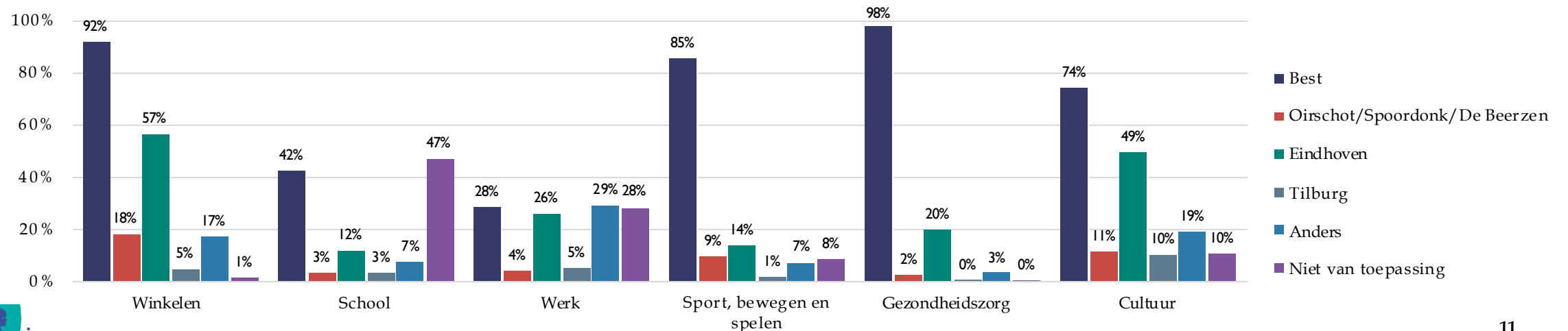
"Samen kun je sterker staan"

Activiteiten en bezigheden

Inwoners kiezen met name voor voorzieningen en Best en Eindhoven

- Inwoners van Best zijn sterk gericht op hun eigen gemeente voor dagelijkse activiteiten en bezigheden. Een ruime meerderheid (92%) winkelt in Best en ook voor sport, bewegen en spelen (85%) en gezondheidszorg (98%) blijven inwoners grotendeels binnen de gemeente.
- Naast activiteiten en bezigheden in Best, gaan inwoners ook relatief vaak naar Eindhoven. Zo werkt een kwart (26%) in Eindhoven en winkelt ruim de helft (57%) daar. Ook voor cultuur is Eindhoven een belangrijke bestemming; 49 procent van de inwoners gaat daarvoor naar Eindhoven toe.
- Oirschot, Spoordonk en De Beerzen spelen een beperkte rol in het dagelijks leven van inwoners uit Best. Een klein deel van de inwoners bezoekt de gemeente Oirschot voor winkelen (18%), sport (9%) of cultuur (11%).
- Andere steden of dorpen waar inwoners naar toe gaan zijn zoal 's-Hertogenbosch, Amsterdam, Veldhoven en Utrecht.

Figuur 5: Waar gaat u naartoe voor de volgende activiteiten en bezigheden? U kunt meerdere antwoorden geven Basis: allen (n=949).

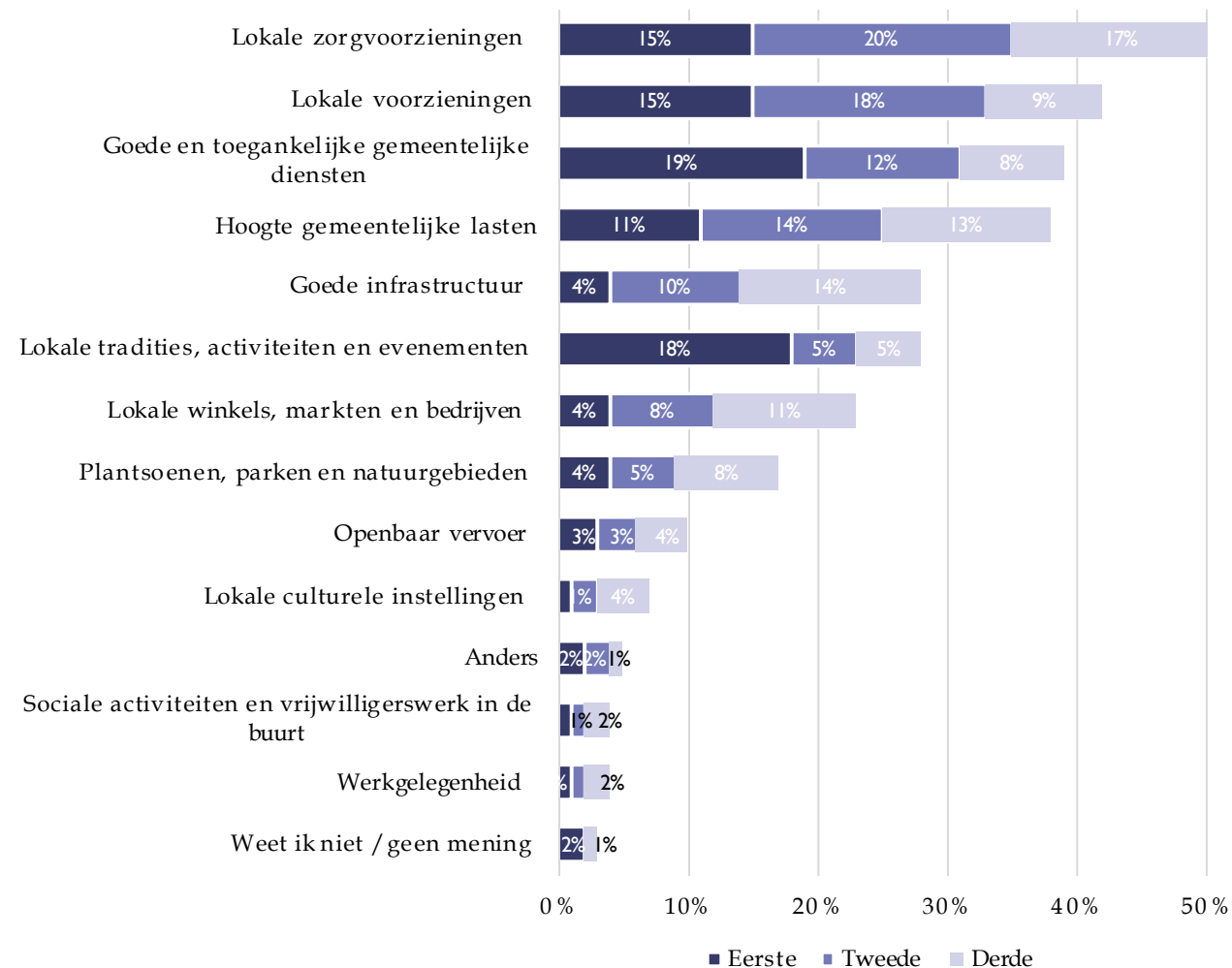

Wat moet gelijk blijven?

Figuur 6: Wat is het eerste, tweede en derde punt dat écht behouden/hetzelfde moet blijven? Basis: allen (n=949).

Lokale (zorg)voorzieningen moeten hetzelfde blijven

- Inwoners van Best hechten veel waarde aan het behoud van lokale voorzieningen en diensten bij een mogelijke fusie met Oirschot. De beschikbaarheid van lokale zorgvoorzieningen wordt door inwoners het vaakst genoemd als iets dat niet mag veranderen (15%, 20%, 17%).
- Ook het behoud van lokale voorzieningen in het algemeen (15%, 18% en 9%) en goede en toegankelijke gemeentelijke diensten (19%, 12% en 8%) staan hoog op de prioriteitenlijst van inwoners.
- De hoogte van de gemeentelijke lasten (11%, 14% en 13%) is eveneens een belangrijk aandachtspunt voor inwoners. Verder vinden inwoners goede infrastructuur (4%, 10%, 14%) belangrijk en dat lokale tradities, activiteiten en evenementen (18%, 5% en 5%) behouden blijven.

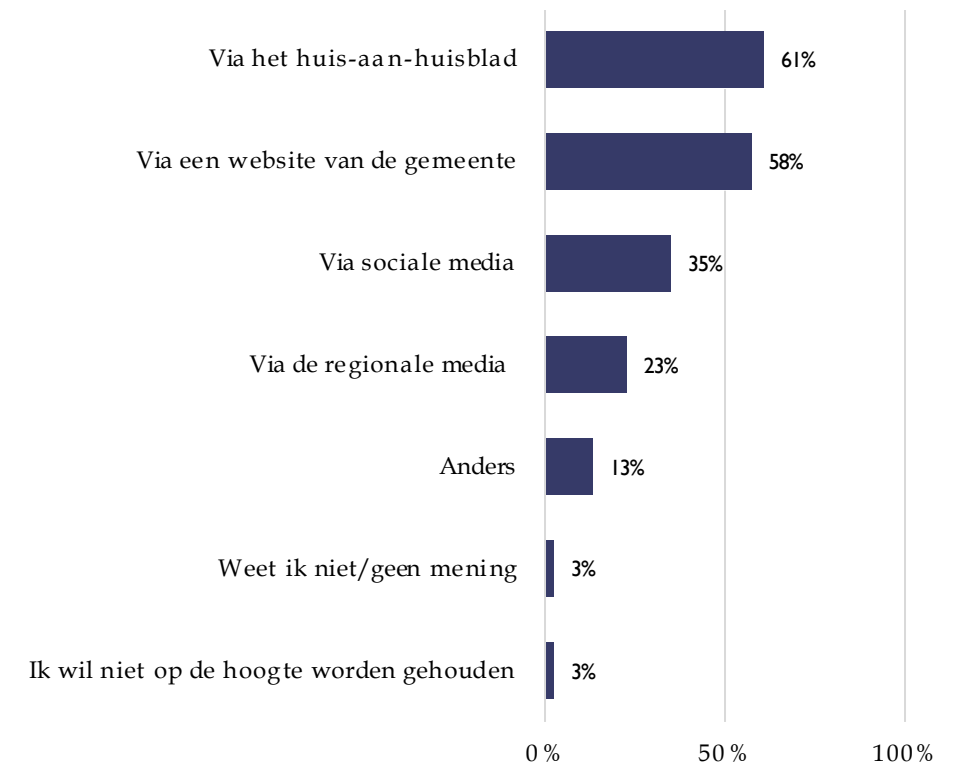

Communicatie

Fusie-informatie via een huis-aan-huisblad of de gemeente website heeft de voorkeur

- Drie op de vijf inwoner (61%) geven de voorkeur aan via het huis-aan-huisblad om op de hoogte te blijven van de mogelijke fusie.
- De website van de gemeente wordt ook door drie op de vijf inwoners (58%) genoemd als meest wenselijke communicatiekanaal over een mogelijke fusie.
- Een derde (35%) wordt graag op de hoogte gehouden via sociale media en een kwart (23%) geeft de voorkeur aan de regionale media.
- Bij de anders-optie noemen inwoners vooral een nieuwsbrief per mail en brief per post.
- Opvallend is dat slechts een fractie van de inwoners (3%) geen behoefte heeft aan informatie over de vervolgstappen van de mogelijke fusie.

Figuur 8: Hoe zou u graag op de hoogte gehouden willen worden over de vervolgstappen van een mogelijke fusie? Basis: allen (n=949).

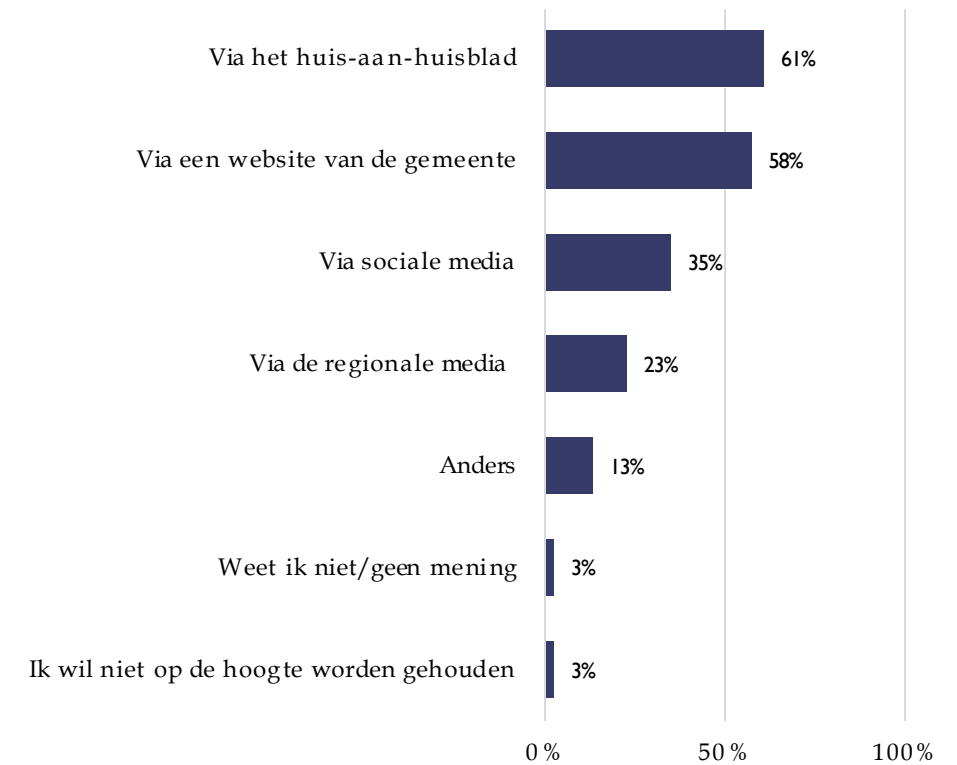

Communicatie

Fusie-informatie via een huis-aan-huisblad of de gemeente website heeft de voorkeur

- Drie op de vijf inwoner (61%) geven de voorkeur aan via het huis-aan-huisblad om op de hoogte te blijven van de mogelijke fusie.
- De website van de gemeente wordt ook door drie op de vijf inwoners (58%) genoemd als meest wenselijke communicatiekanaal over een mogelijke fusie.
- Een derde (35%) wordt graag op de hoogte gehouden via sociale media en een kwart (23%) geeft de voorkeur aan de regionale media.
- Bij de anders-optie noemen inwoners vooral een nieuwsbrief per mail en een brief per post.
- Opvallend is dat slechts een fractie van de inwoners (3%) geen behoefte heeft aan informatie over de vervolgstappen van de mogelijke fusie.

Figuur 8: Hoe zou u graag op de hoogte gehouden willen worden over de vervolgstappen van een mogelijke fusie? Basis: allen (n=949).

Suggesties en opmerkingen

- We vroegen inwoners welke opmerkingen of suggesties zij mee willen geven aan de gemeentebesturen. Hieronder een aantal illustrerende citaten.

“Als je toch fuseert, beschouw dit als een eerste stap voor een grotere regionale gemeente (gemeente Eindhoven en de randgemeentes).”

“Bedenk goed wat het brengt voor je eigen gemeente. Sta voor je eigen normen en waarden. Laat je niet verleiden door Oirschot die in een dermate slechtere financiële situatie verkeren dan de gemeente Best”

“Behoud de namen van alle kernen en bedenk een nieuwe naam voor de gemeente b.v. Groene Woud of Vier Kwartieren”

“Behoud eigen karakter en vergeet Wilhelminadorp / Kantonnier ook niet door deze mogelijke fusie. Wij zijn al "ondergeschoven kindje”

“Bekijk de fusie niet alleen vanuit een intern gerichte visie op bestuur, maar vooral vanuit de beleving van en impact op de burgers.”

“Ik hoop dat het gemeentebestuur oog heeft voor de verschillen tussen Best en Oirschot. Best voelt als een open en toegankelijke plek waar nieuwe bewoners zich snel thuis voelen, terwijl Oirschot sterk hecht aan traditie en de gemeenschap zoals die altijd is geweest.”

“Behoudt het dorpse karakter. Denk ook aan de huidige jeugd (zijn de bewoners van de toekomst)”

“Kijk ook of er vergelijkbare voorbeelden zijn en leer daar dan van.”

“Belangrijk is om goed te blijven luisteren naar de achterban en hun zorgen serieus nemen.”

“Houd rekening met de eigenheid van de dorpen en zoek naar synergie.”

“Betrek de bewoners en lokale ondernemers er voldoende bij. Kijk goed naar de financiële gevolgen voor beide gemeente en hun inwoners.

“Contact met gemeente is prettig en toegankelijk. Dit is een van de pluspunten van deze gemeente.”

“De voor en nadelen moeten transparant duidelijk en transparant gecommuniceerd worden als mede het beslissing proces.”

“Maak het voor de inwoners niet ingewikkeld en zeker niet duurder.”

“Kijk meer naar wat de gevolgen zijn voor de inwoners. Dat het intern voor de gemeenten goed en kostenbesparend is, is voor inwoners niet zo belangrijk. Het is belangrijk dat de inwoners niet het gevoel krijgen 'hun dorp' kwijt te raken.”

“In de basis een logische stap, bij een goede uitwerking kan uiteindelijk iedereen erop vooruitgaan.”

“Spreek duidelijke taal en benadruk vooral de resultaten die ook zichtbaar zijn voor inwoners”

Peiling - Mogelijke fusie gemeente Best en Oirschot

Ipsos I&O Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E nl-info-publiek@ipsos.com
KvK-nummer 08198802

Ipsos I&O Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E nl-info-publiek@ipsos.com

Amstelveenseweg 760
1081 JK Amsterdam